

انجيل لوقا

۱

مقدمه

۱ عالیجناب تئوفیلوس،

خلیا تقلا کوردنه شرح حال زندی مسیح موعَدَ نوسن^۲ و سی انجوم داین ای کار، ا مطالبه استفاده کوردنه که ا طریق پروون عیسی و شاهدون عینی وقایع، بدس امون رسیده،^۳ اما ا اونجون که مو خودم، ای مطالب اول تا آخر، پی دقت بررسی و مطالعه کوردمه، ایطو صلاح دیدم که ماجران بطور کامل و به ترتیب سیتون نویسم،^۴ تا ا دُرسی تعلیمه که گروفتیه، یقین پدا کنه.

پشگویی تولد یحیی تعمید دهندَه

۵ م زمون هیرودیس، پادشا ولایت یهودیه، کاهن یهودیه زندی بکورد که نومش زکریا بید، او ا کاهنون دسه آبیا بید. زونش الیزابت ام ا ال و تبار هارون کاهن، برار موسی پغمبر بید.^۶ هر دون در نظر خدا عادل بیدن و مطابق کُل احکام و فریضا خداوند بی عب رفتار بکوردن.^۷ اما هُنون بچه نداشتن، سی یانکه الیزابت نترس وسن بووه و هر دون پیر بیدن.^۸ یه ر که نوبت خدمت دسه زکریا بید و او در پشگا خدا خدمت کاهنی بکورد،^۹ بنا به رسم خادومون معبد اعظم، زکریا پی فرعه انتخاب بیس بید تا به معبد خداوند وارد بووه و وحش دینه.^{۱۰} وخت وحش دینیدن، کُل جوماعت در م صحن معبد اعظم دعا بکوردن^{۱۱} که یکنه یکه ا ملاکون خداوند، سمت راس تش گلن وسید و ور زکریا ظاهر بیس.^{۱۲} وختی زکریا ملاکنه دید، ترسید و رعشه وجودش گروف.^{۱۳} اما ملاکه به او گُف: «ای زکریا، مترس! دعوات مستجاب بیسه. زونت الیزابت سی تو کووکه بزایه که وا نومش یحیی ونی.^{۱۴} پُر ا

شودی و خووشی ببوی و خلیا آم آ دنیا اومینش شاد ببون،^{۱۵} سی یانکه در نظر خداوند خلی گپ ببوه. یحیی آته نوا به شراب یا هر نوشیدنی مس گنده لو زنه. او حتی آ رجم مارش، پُر آ روح القدس ببوه،^{۱۶} یحیی خلیا آ قوم خدان به سمت خداوند، خدای هُنون بورگردونه.^{۱۷} او خدمت خوشه لف قدرت و روح الیاس نبی به انجوم رسونه، نوها نوها مسیح موعود برووه تا بوون پی بچون اُشتی دهه و آدمون نامطیع اوموزونه که چطو عادل بون، تا قومه سی مسیح موعود آماده گنه.»^{۱۸} زکریا آ ملاکه پرسید: «یان چطو بوور کُئم؟ مو پیا پیریم و زوئم آم پیره.»^{۱۹} ملاکه جوواب دا: «مو جبرئیلُم که در حضور خدا بوسم. ایسون فرسئیده بیسمه تا پی تو قصه کُئم و ای خیر خووش گومت.^{۲۰} ایسون گنگه ببوی و نترری قصه کُنی تا روزه که کُل ای چیا اتفاق اُفتن، سی یانکه بوور نکوردی که ای قصابیه که به تو گفتم م وخت خودش به عمل میان.»

^{۲۱} م ای وسط، جوماعت بندیر زکریا بیدن و آ یر بیسنش م معبد اعظم جرون بیدن.^{۲۲} وختی زکریا اومه در، نترس پی مردم قصه گنه. پ هُنون فمیدن یه چی روحانیه م معبد اعظم دیده، سی یانکه زکریا تنایما و اشاره بکورد و نترس قصه گنه.^{۲۳} زکریا بعد آ تموم بیسن نوبت خدمتش، ورگشت خونش.

^{۲۴} بعد آ او روزا، زوئش الیزابت وسن بیس و پن ما آ خونه نرومه.
^{۲۵} الیزابت بگف: «خداوند سیم ایطو کورده. او م ای روزا لطف خوشه شامل حال مو کورده و اوچاییه که پیش مردم تنگ بیدتنه، سیم ورداشته.»

پشگویی تولد عیسی

^{۲۶} م ما شیشوم، جبرئیل ملاکه آ جانوب خدا به یکه آ شرا ولایت جلیل فرسئیده بیس که ناصره اسمش بید،^{۲۷} تا پیش دختر باکره رووه که اسمش مریم بید. مریم نومزد پیایه بید که اسمش یوسف بید، یوسف آم آل و تبار داوود نبی بید.^{۲۸} ملاکه پیش او رفت و گف: «سلام، ای عزیز خدا. خداوند پی تون.»^{۲۹} مریم آ شتفتن قصا او پرشون بیس و سعی کورد فمه که یان چطو سلامیه؟^{۳۰} اما ملاکه اووه گف: «ای مریم، مترس! خدا نظر لطفه ورت کورده.^{۳۱} ایسون وسن ببوی، کووکه بزویی که وا نومش عیسی ونی.^{۳۲} او گپ ببوه و کووک خدای متعال خونده ببوه. خداوند خدا تخت پادشوهی جدش داوود نبی به او عطا بفرمایه.^{۳۳} او تا ابد ور آل و تبار یعقوب کووک ابروهیم پغمبر سلطنت بگنه و پادشوهی اووه آخره نی.»^{۳۴} مریم آ ملاکه

پرسید: «یان چطو ممکن، مو باکرم؟»^{۳۵} ملاکه جوواب دا: «روح القدس وَر تو بمیایه و قدرت خدای متعال وَرَت سایه ببهه. سی یان، او بچه که به دنیا میا مقدس و کووک خدا خونده بیووه.^{۳۶} ایسون الیزابت آم که آ قومون تون، م سن پیری وسنه و کووک م ره داره. آ، وانکه بگوون نازاس، ه شیش ماهه وسنه،^{۳۷} چو سی خدا هیچ چی، محال نی!»^{۳۸} مریم گف: «کنیز خداوندُم. اوچیاییه که درباره مو گفتی، بوون.» اوسون ملاکه آ پیشش رفت.

مریم به دیدن الیزابت رووه

م او روزا، مریم ورسید و پی عجله به شره م گوها ولایت یهودیه رفت،^{۳۹} داخل خونه زکریا رفت و الیزابت سلام گف.^{۴۱} وختی الیزابت سلام مریم شنف، طفل م رجمش جُمس و روح القدس الیزابت هدایت کورد و او^{۴۲} پی بونگ بلنده گف: «تو آ م زنون مبارکی و مبارکه ثمره رحمت!^{۴۳} مو کی بووم که مار سرورم پیش مو آیه؟^{۴۴} سل گن وختی صدا سلام تو به گوشم رسید، طفل آ شودی م رجمم جُبه خورد.^{۴۵} خووشا به حال وانکه ایمون آره، سی یانکه اوچیاییه که آ جانب خداوند به او گفته بیسه، به انجوم رسن.»

سرود مریم

^{۴۶} مریم جوواب دا:

«جوئم خداوند عزت و احترام ونه

^{۴۷} و روحم م نجات دهندم خدا، به وجد میا،

^{۴۸} سی یانکه ور مو کنیز حقیر خودش نظر بسه.

آ ایسون به بعد، همه نسلا مون مبارک بخونن،

^{۴۹} سی یانکه او که قادره،

سی مو کارا گپه کورده و او خدای قدوسه.

^{۵۰} رحمتش، نسل اندر نسل،

همه هُنون که آزش ترسن در بر گره.

^{۵۱} او به بازو خودش، نیرومندونه عمل کورد

و هُنون که آ دل متکبرن، پشکنیده؛

^{۵۲} زورمندون آ تخت به زر کشیده

و حقیرون ری سفد کورده؛

^{۵۳} گسنون پی چیا خوب سر کورده

اما دولت مندون دس پتی روته کورده.

^{۵۴} او رحمت خوشه به یاد آورده،

و قوم خدانَ که اوّه خدمت کوردنّه کمک کوردّه،
 ۵۵ هَموَطو که به بوؤن اَمون اِبروهيم و نسلش
 و عده دا بيد که تا به ابد اِيطو کُنّه.»
 ۵۶ پَ مريم چِن سو ما پيش اِليزابِت موند و اوسون وِرگشتت خوئّه.

تولد يحيى

۵۷ چو وخت بار وندن اِليزابِت رَسيد، کووکّه به دنيا اُورد. ۵۸ هَمسون و قومون وختى فَميدن که خداوند رحمت عظيمش سيش ارزونى داشته، م شويدش سهيم ببسن.

۵۹ روز هشتوم، سى رسم ختنه سورون بَچّه طبق رسمشون مَخاسن نوم بوؤش زكريانَ وَر او وَنن. ۶۰ اما مارش گُف: «نه! اسمش وا يحيى بووه.» ۶۱ گُفتن: «أ قومونت گسيه ايطو نومّه نداشته.» ۶۲ پَ پى ايما و اشاره اُبووه بَچّه مَخاسن که گووه اسم بَچَش چه بووه. ۶۳ زكريا لوجه مَخاس و ريش نوشت: «نومش يحياس!» و گلشون که اونجون بيدن جرون ببسن. ۶۴ يَكْتى دونش گوشس و گُنگيش اُ بِن رفت و شرو کورد به پرستش کوردن خدا. ۶۵ ترس وَر کُل هَمسون احاطّه ببس و مردم م سراسر گُوها ولايت يهوديه دربارّه کُل اى چيا قِصّه بکوردن. ۶۶ هر ک اى قِصانَ بَقميد، م دل خودش بگُف که: «اى بَچّه چطو گسيه ببووه؟» سى يانکه دَس خداوند پى او بيد.

نبوت زكريا

۶۷ اوسون بووه يحيى، زكريا پى روح القدس هدايت ببس ايطو نبوت کورد:

۶۸ «مَتبارک با خداوند، خدا قوم اَمون،

سى يانکه او به دیدار قوم خودش اومسه و هُنون رهويى داس.

۶۹ او سى اَمون نجات دهنده قدرتمند

م اِل و تيار خادومش، داوود، ظاهر کوردّه.

۷۰ او طو که ا قديم

به زبون پَعَمبرون مقدس خودش و عده دا بيد که

۷۱ اَمونَ ا دَس دشمنون

و کُل گسونه که اَمونَ نَتَرن بينن نجات بخشه،

۷۲ تا وَر اجدامون رحمت کُنّه

و عهد مقدس خوشه به ياد آرّه؛

۷۳ هَمو قسمه که

سى جدمون ابروهيم ياد کورد

۷۴ که اُمونَ آ دَس دشمنونمون رهویی بخشه
تا اووه بی هیچ واهمه عبادت کُنیم،
۷۵ در حضورش،

پی قدوسیت و صالحی، همه روزا عمر.
۷۶ و تو، ای رولم، پغمبر خدای متعال خونده بیووی؛
سی یانکه قبل آ مسیح موعود روی و قلب مردم سی ظهورش آماده
بگنی،

۷۷ و به قومش ای معروفت عطا بگنی
که پی آمرزیدن گناهاشون هُنون نجات بخشه.
۷۸ سی یانکه خدای اُمون دلیه پُر آ رحمت،
سی دل یان، مسیح موعود لِف عفتو روشنا آ عرش برین ور اُمون طول
بگنه

۷۹ تا گسونیه که م ظلمات و وحشت آ مرگ ساکنن روشنویی بخشه،
و قدما اُمون م ره صلح هدایت فرمایه. «
۸۰ و اما او بچه گفتن بیس و م روح، قووت گروفت و تا روز ظهور
آشکارش ور قوم خدا، م بیابون به سر ببورد.

۲

به دنیا اومین عیسی مسیح

۱ م او روزا قبل آ تولد عیسی آگوستوس قصر امپراطور روم فرمون دا تا
هُنون که م امپراطوری روم زندی بکوردن گلشون سرشموری بوون. ۲ یان
سرشموری اولی بید و م روزا فرموندوری کورینیوس م ولایت سوریه انجوم
ببیس. ۳ پ، هر ک به شر آبا و اجودیش رفت تا اسم نوسی بووه. ۴ یوسف آم
آ شر ناصره که م ولایت جلیل بید به ولایت یهودیه رفت، به شر داوود که به
وان بتلجم بگفتن سی یانکه او آل و تبار و نسل داوود نبی بید. ۵ او رفت
اونجون تا پی نومزدش مریم که وسن بید، اسم نوسی کُنن. ۶ اوسون که
اونجون بیدن، وخت و ص حمل مریم رسید ۷ و اولی بچش که کووکه بید به
دنیا آورد. اووه م قناده پچنید و م آخوره خفتونید سی یانکه م مهموسرا جایه
سیشون نبید.

چوپونون و ملاکون

^۸ اطراف بتلجم چوپونونه بیدن که م صحرا سر کوردن و شووا آ گله خوشون پاسیونی بدان. ^۹ یکتَه ملاکه خداوند وَر هُنون ظاهر بیس و نور جلال خداوند بر گِردشون توبید و چوپونون چگرشون بُرس بید، ^{۱۰} اما ملاکه به هُنون گُف: «مترسبه، سی یانکه مو خبر خووشبه آ شودی گپه که سی گل مردم سیتون اوردمه: ^{۱۱} امروز م شر داوود، منجیه سی شمون به دنیا اومه. او خداوند مسیح. ^{۱۲} نشون به ای نشون سی شمون که طفل م قنداقه پچیده و م آخره خفتیده پدا بگنه.» ^{۱۳} یکتَه دسه گپه آ ملاکون آسمونی ظاهر بیسن که پی او ملاکه در حمد خدا بگفتن:

^{۱۴} «جلال بر خدا م اوج آسمونا،

و صلح و سلومتی م زمین بن هُنون که خدا آ هُنون خشنوده!»

^{۱۵} وختی ملاکون آ پیش هُنون به آسمون رفتن، چوپونون به یکدو گفتن: «بیایه رووم به بتلجم و اوچپاییه که اتفاق آفتیده و خداوند آمون آ هُنون ملتفت کوردنه، بینم.» ^{۱۶} پ پی عجله رفتن و مریم و یوسف و طفل خفتیده م آخور جوسن. ^{۱۷} وختی طفل دیدن رفتن و اوچپاییه که درباره او به هُنون گفته بیس بید، پخش کوردن. ^{۱۸} و هر ک بَمید، آ قِصا چوپونون جرت کورد. ^{۱۹} اما مریم، همه هُنون به خاطر سُپورد و م دلش به هُنون فکر کورد. ^{۲۰} پ چوپونون ورگشتن و آسون خدان سی اوچپایه که دیدن و شنتن بید حمد و ثنا بگفتن، سی یانکه همه هُنون مطابق بیدن پی اوچپایه که به هُنون گفته بیس بید. ^{۲۱} م روز هشتوم، وخت ختنه سورون طفل رسید و نومش عیسی وندن. یان همو نومه بید که ملاکه، پش آ یانکه م رجم مریم قرار گره، سی او وند بید.

^{۲۲} وختی که ایام مراسم طهارت مریم مطابق شریعت موسی رسید، یوسف و مریم، بچنه به معبد اعظم اورشلیم بوردن تا اووه به خداوند تقدیم گنن، ^{۲۳} طبق حکم شریعت موسی که بفرمایه: «کووک اوله که آ مارش زوییده بیوه، وا به خداوند وقف بووه.» ^{۲۴} همیطو مطابق اوچپایه که م شریعت خداوند نوشته بیسه قربونیه تقدیم گنن، یعنی «یه جُف یاکریم یا دو بچ گموتر.»

^{۲۵} او زمون، م اورشلیم پیایه زندگی بکورد که نومش شمعون بید. شمعون آدم صالح و دینداره بید، او بندیر تسلی قوم اسرائیل بید و روح القدس پی او بید. ^{۲۶} روح القدس سی او روشن کورد بید که تا مسیح موعود خداوند نبینه، آ دنیا نم رووه. ^{۲۷} شمعون پی هدایت روح القدس وارد صحن معبد خدا بیس و وختی که مار بووه عیسی اووه آوردن تا سنت شریعت سیش به جا آرن، ^{۲۸} شمعون طفل آشش گروفت و خدان حمدگنون گُف:

^{۲۹} «ای خداوند، ایسون بنا به وعده خودت،

خادومتَ به سلومتی مرخص فرما.

^{۳۰} سی یانکه تیا مو مسیح موعود نجات تون دیده،

^{۳۱} نجاته که در برابر تیا کُلِ مردم فراهم کوردیه،

^{۳۲} نوره سی روشن کوردن حَقَقَت وَر باقه قوما

و جلاله سی قوم اسرائیل.»

^{۳۳} بووه و مار عیسی آ قِصایه که دربارش گفته بیس، جرون بیسن.

^{۳۴} اوسون شَمعون سی هُنون آ خدا برکت طلبید و به مریم، مارش گُف:

«مقدَره که ای بَجَه باعث اُفتیدن یا ورسیدن خلیا م قوم اسرائیل بووه. او نشونه

بیووه که نوهاش بوسن ^{۳۵} و ایطورم، نیت دلا خلیا روشن بووه. شمشیره آم آ

غم و غصَه م دل تو فرو برووه.»

^{۳۶} اونجون نبیه به اسم حَنّا بید، حَنّا دختر فَنوئیل آ قبیلَه آشیر بید. او خلی پیر

بید. حَنّا بعد آ هَف سال زناشویی، مَرَش آ دَس دا بید ^{۳۷} و تا هشتاد و چار

سولی بیوه موند بید. او هیچ وخت معبد خدان ترک نَم کورد، بلکه شُو و روز

پی روزَه و دعا به عبادت مشغول بید. ^{۳۸} حَنّا آم هموسون پش اوَمه و خدان

حمد کورد و پی کُلِ هُنون که منتظر رهویی اورشلیم بیدن، درباره بَجَه یعنِه

هُمو مسیح موعود قِصَه کورد.

^{۳۹} وختی یوسف و مریم سنت شریعت خداوند به کمال به جا آوردن، به شر

خوشون ناصره، که م ولایت جلیل بید، ورگشتن. ^{۴۰} آ، او بَجَه گفتَر بیس و

قوی بیس. او پُر آ حکمت بید و لطف خدا پی او بید.

عیسای نوجوون م معبد خدا

^{۴۱} مار و بووه عیسی هر سال سی عِد پَسَخ یهودیون به شر اورشلیم برفتن.

^{۴۲} وختی عیسی دوزَه ساله بیس، به رسم عِد به اورشلیم رفتن. ^{۴۳} بعد آ تموم

بیسن سنت عِد، وختی مار و بووش داشتن بورگشتن، عیسای نوجوون اورشلیم

موند. اما هُنون آ ای امر ملتفت نبیدن، ^{۴۴} سی یانکه مَرسن پی کاروونه، یه

روز تموم سفر کوردن. آخر آ بِن قوم خِشون و دوسونشون وندن به گشتن سی

عیسی. ^{۴۵} اما وختی اووه نجوسن، سی جوسنش ورگشتن اورشلیم. ^{۴۶} بعد آ سو

روز، آخر اووه م معبد جوسن. منجا معلمون نِسَه بید و به قِصا هُنون گوش

بدا و آ هُنون سؤالاپه بکورد. ^{۴۷} هر ک قِصا اووه بفمید، آ فم او و جوواباپه که

بدا، جرت کورد. ^{۴۸} وختی مار و بووش اووه اونجون دیدن، متعجب بیسن.

مارش به او گُف: «کووکُم، اچه پی اُمون ایطو کوردی؟ بووت و مو پی دل

نگرونی زیاد دُمات گشتیم.» ^{۴۹} اما عیسی در جواب گُف: «اچه دُمام گشتِه مَر

ندونسیه که وا م خونہ بووم بووم؟»^{۵۰} اما مار و بووه عیسی معنی ای قصنہ که عیسی به هُنون گُف نفمیدن.^{۵۱} پ پی هُنون اُفتید رَه و به شَر ناصره رفت و مطیع هُنون بید. اما مارش کُل این امور به خاطر سُپورد.^{۵۲} و عیسی در حکمت و قد و بالا رشد کورد و هم محبوب خدا بید و هم محبوب مردم.

۳

یحیی تعمید دهنده

۱ م پونز هُمی سال سلطنت تیریریوس امپراطور روم، وختی که پُنْتیوس پیلاتس فرموندار ولایت یهودیه بید، هیرودیس پادشا ولایت جلیل بید و برارش فیلیپس حاکم منطقا ایتوریه و تراخونیتیس بید، ایسانیوس ام حاکم منطقه آبیلینی،^۲ و حَنّا و قیافا کاهنون اعظم بیدن، کلوم خدا م بیابون وَر یحیی، کووک زکریا، وحی بیس.^۳ پ یحیی به سراسر نُوحی روخونه اردن برفت و سی مردم موعظه بکورد تا سی آمرزش گناهاشون اعتراف و توبه کُنن و تعمید گرن.^۴ نرس هموطو که م کتاب مقدس إشعیا نبی پشگویی بگنّه:

«صدا وانکه م بیابون فریاد بگنّه،

”رَن سی خداوند آماده گنّه!

مسیراش صاف گنّه!

کُل ترا پُر و کُل گوها و تپا صاف بیوون؛

رَها کج، راس و چالّه مالا پُر بوون.

۶ اوسون کُل بشر نجات خدان ببینن.“»

۷ یحیی خطاب به جوماعتّه که سی تعمید گروفتن پیشش بمیومن، بگف: «ای افعی زادون، کی به شَمون هشدار دا تا ا غضبه که در پشه فرار گنّه؟^۸ ثمرایه پرازنده توبه بیاره و پی خوتون مگوه که: ”جد امون ابروهیم.“ سی یانکه به شَمون بگووم، خدا تره ا ای سنگا بچونه سی ابروهیم عمل آرّه.^۹ ایسون تور وَر ریشه درختا ونسه. هر درختّه که میوه خوب ندهه، بُریده و م تش بسه ببووه.»

۱۰ جوماعت آ او پرسیدن: «پ چه گنم؟»^{۱۱} جوواب دا: «وانکه دو جومه دازه، یکیه به وانکه ندازه دهه و وانکه خوراک دازه ام ایطو گنّه.»^{۱۲} خراجگرون ام اومن تا تعمید گرن. آ او پرسیدن: «استاد، امون چه گنم؟»^{۱۳} به هُنون گف: «بیشتر آ اندازه مقرر خراج م اُسونه.»^{۱۴} سربازون ام آ او

پرسیدن: «أمون چه گنیم؟» گف: «به زور آ گسبه پیل مَ اُسونه و وَر هیچ کَ افترا مَزَنه و به مَز خوتون قانع بووه.»

^{۱۵} مردم پی شوق ذوق بندیر بیدن و پی خوشون فکر کوردن که، ممکن یحیی هَمو مسیح بووه؟ ^{۱۶} جوواب یحیی به کُل هُنون یان بید: «مو شَمون پی او تعمید بدو هام، اما گسبه توونتر آ مو بمیایه که مو حتی برازنده نِسْم بند کوشاش گوشم. او شَمون پی روح القدس و تَش تعمید بدهه. ^{۱۷} مسیح اِف کشاورزه میایه که چنگکش پشه تا خرمنگا خوشه پاک گنه و گنوم م امبارش ذخیره گنه، اما گنه م تشه که خو نم رووه بسوزنه.»

^{۱۸} یحیی پی ایطو نصحتایه، کلوم خدان به مردم اعلام کورد و ای خبر خووش به مردم برسوند که ملکوت خدا به شَمون یزیک بیسه. ^{۱۹} اما وختی هیرودیس پادشا، دربار هیرودیا، زونه برارش و شرارتا دگه که کورد بید، ا طرف یحیی مدمت بیس، ^{۲۰} اووه به زندون بس و ایطو خطا دگه وَر خطاها خودش اضاف کورد.

^{۲۱} بعد ا وانکه مردم همه تعمید گروفتن و عیسی ام تعمید گروفت و داشت دعا بکورد، اَسْمون گوشس ^{۲۲} و روح القدس اِف گموتره وَر او فرو اومه و صدایه ا اَسْمون که «تو کووک محبوب مونی و مو ا تو روضییم.»

^{۲۳} عیسی چن سی سال داش که خدمت خوشه شرو کورد. او به گمون مردم کووک یوسف بید و یوسف، کووک هالی، ^{۲۴} کووک متات، کووک لاوی، کووک ملکی، کووک یئا، کووک یوسف، ^{۲۵} کووک متاتیا، کووک عاموس، کووک ناحوم، کووک حسلی، کووک نجای، ^{۲۶} کووک متت، کووک متاتیا، کووک شمعی، کووک یوسف، کووک یهودا، ^{۲۷} کووک یوحنان، کووک ريسا، کووک زروبابل، کووک شنتلی نیل، کووک نیری، ^{۲۸} کووک ملکی، کووک آدی، کووک قوصام، کووک ایلمودام، کووک عیر، ^{۲۹} کووک یوشع، کووک الیعازر، کووک یوریم، کووک متات، کووک لاوی، ^{۳۰} کووک شمعون، کووک یهودا، کووک یوسف، کووک یونان، کووک الیاقیم، ^{۳۱} کووک ملیا، کووک مینان، کووک متاتا، کووک ناتان، کووک داوود، ^{۳۲} کووک یسی، کووک عوبید، کووک بوغز، کووک سلمون، کووک نحشون، ^{۳۳} کووک عیناداب، کووک آرام، کووک جصرون، کووک فارص، کووک یهودا، ^{۳۴} کووک یعقوب، کووک اسحاق، کووک ابروهم، کووک تارح، کووک ناحور، ^{۳۵} کووک سروج، کووک زعو، کووک فالج، کووک عابر، کووک شالح، ^{۳۶} کووک قینان، کووک ارفکشاد، کووک سام، کووک نوح، کووک لامک، ^{۳۷} کووک متوشالح، کووک خنوخ، کووک یارد، کووک مهلل نیل، کووک

قَينان،^{۲۸} کووَك آنوش، کووَك شِيث، کووَك آدم كه او اولی افریده خدا بيد.

۴

امتحنون بیسن عیسی

۱ عیسی پُر ا روح القدس، ا منطقه روخونه اردن ورگشت و روح اووه م بیابون هدایت بکورد. ۲ اونجون شیطون چل روز اووه وسوسه کورد. عیسی م او روزا چی نخورد و آخر او مدت، گسنتش بیس. ۳ پ شیطون به او گف: «اَر کووَك خدویی به ای سنگ گو نون بووه.» ۴ عیسی جوواب دا: «م کتابا مقدس نوشته بیسه كه ”انسان یتا به نون زنده نی.“»

۵ اوسون شیطون اووه به جا بُلنده بورد و کُل حکومتا دنیان م یه آن به او نشون دا ۶ و گف: «مو کُل اقتدار و کُل شکوه هُنون به تو ببخشُم، سی یانکه به مو سپورده بیسه و مختارم وان به هر ک خاسه بووم دوهام. ۷ اَر یتا مون پرستی همه هُنون سی تو ببوون.» ۸ عیسی جوواب دا: «م کتابا مقدس نوشته بیسه،

”خداوند، خدا خوته پرست

و یتا اووه خدمت کُن.“»

۹ اوسون ابلیس اووه به شر اورشلیم بورد و سر بُلندی معبد وند و گف: «اَر کووَك خدویی، خوته ا اینجون به زر.» ۱۰ سی یانکه م کتابا مقدس نوشته بیسه:

»”درباره تو به ملاکوم فرمون بدو هام
تا ا تو محافظت کُنن.

۱۱ و هُنون تون سر دَساشون گرن

مبادا پات به سنگه خوره.“»

۱۲ عیسی جوواب دا: «م کتابا مقدس گفته بیسه، ”خداوند، خدا خوته امتحنون مکن.“» ۱۳ وختی شیطون کُل ای وسوسان به آخر رسونید، اووه تا ره دِگه ترک کورد.

عیسی خدمت خوشه شرو بکنه

۱۴ عیسی به قووت روح القدس به ولایت جلیل ورگشت و خبرش م سراسر او نوحی پچس. ۱۵ او م معبد یهودیون تعلیم بدا و همه اووه تعریف کوردن. ۱۶ پ عیسی به شر ناصره كه م وان گپ بیس بيد، اومه و م روز شمیه

مقدس، طبق معمول به معبد یهود رفت و ورسید تا آ کتابا مقدس خوئه.
۱۷ طومار إشعیا نبی به او دان. وختی وان گوشید، قسمتی جوس که نوشته
بیسه:

۱۸ «روح خداوند پی مون،

سی یانکه مون تعیین کورده

تا خبر خووش رحمتش به فقیرون رسونم

و مون فرسنیده تا رهویی به اسپرون اعلام گنم

و روشنویی به کورون اعلام گنم،

و ستمدیدون رهویی بخشم،

۱۹ و ای خبر خووش دو هام که وخت وان رسیده که خداوند انسان مورد

لطف خودش قرار دهه.»

۲۰ اوسون طومار بس و به خادوم عبادتگا دا و نشس تا تعلیمشون دهه. در

حاله که همه م معبد سلش کوردن، ۲۱ ایطو تعلیمش شرو کورد: «آمروز ای

نوشته، وختی که به وان گوش بدایه، به انجوم رسید.» ۲۲ همه آ او خوب

بگفتن و آ کلوم پُر فیضش جرون بیدن و بگفتن: «مر یان کووک یوسف نی؟»

۲۳ عیسی به هنون گف: «بی گمون ای مثل سی مو بزیه که "ای طیبب خوئه

شفا ده! اوچپاییه که شنفتمه م شر گفرناحوم کوردیه، اینجون م زادگاتم انجوم

ده.» ۲۴ اوسون گف: «به یقین، به شمون بگووم که هیچ پغمبره م شر خودش

پذیرفته نی. ۲۵ به یقین به شمون بگووم م زمون الیاس نبی م اسرائیل سو سال

و نیم بارون نرند و قحطی سخته اومه، پی یانکه م او زمون بیوه زنون زیاده م

اسرائیل بیدن و محتاج کمک بیدن. ۲۶ خدا الیاس نبی به کمک هیچ کونشون

نفرسید، بلکه اووه پیش بیوه غر یهودیه آل صرفه م منطقه صیدون فرسید.»

۲۷ یا الیشع نبی که نعمان سورئ آ جذام شفا دا در صورتیه که م اسرائیل

جنومیون زیاده بیدن که محتاج شفا بیدن و هیچ کونشون شفا ندیدن. ۲۸ هنونیه

که اونجون م عبادتگا یهود بیدن وختی ای قصان شنفتن خلی چر او من.

۲۹ ورسیدن، اووه آ شر بسن در و سر دنیله زری تیه که شر سر وان بنا بیس

بید، بوردن تا آ اونجون پرتش کین زر. ۳۰ اما او آ منجاشون رد بیس و رفت.

عیسی پیا دو زینه شفا بدهه

۳۱ اوسون عیسی به شر گفرناحوم، که یکه آ شرا ولایت جلیل رفت و م روز

شمبه مقدس شرو به تعلیم داین سی مردم کورد. ۳۲ هنون آ تعلیم او جرت زیه

بیسن، سی یانکه م کلومش اقتدار بید. ۳۳ م معبد، پیاپه که دو پلیده م وجودش

داشت پی داد و بَداد گُف: ^{۳۴} «ای عیسیٰ ناصری، چَزومون دوری؟ اومییه نابودمون گُنی؟ دوئم کی هسی؛ تو او قدوسی که آ جانوب خدا اومییه!» ^{۳۵} عیسیٰ یو پلیدَ تَشَر زَند و گُف: «ساکت بات و آ او بیو دَر!» اوسون یو، او پیان م حضور همه زَندش زمین و بی یانکه آسییه به او رَسونَه، آ او اومَه دَر. ^{۳۶} مردِمه که اونجون بیدن گُشون حِرَت کوردن به یِکدو بگفتن: «پیان دِگه چه فرمونیه؟ او پی اقتدار و قدرت به یوون پلید فرمون بَدَهه و هُنون اَم میان دَر!» ^{۳۷} ایطو خبر کاراش م سراسر او نووحی پچس.

عیسیٰ حَسی پَطْرُس و خلیا دِگَنه شفا بَدَهه

^{۳۸} عیسیٰ ورسید و معبدَ ترک کورد و به خونه شَمعون رفت. حَسی شَمعون مَرَض بید و تُو سَخْتِه گُروف بید. پ، آ عیسیٰ خواهش تمنا کوردن شفاش دَهه. ^{۳۹} او اَم بالا سَرش وسید و گفتش تُو اَزت قطع بووه و تُووش قطع بیس. او یِکته ورسید و مشغول پذیرویی آ هُنون بیس. ^{۴۰} وخت غروب، کُل گسونه که مَرَضون مبتلا به مَرَضا مختلف داشتن، هُنون پیش عیسیٰ اُوردن و او اَم سَر یِکه به یِکشون دَس وند و شفاشون دا. ^{۴۱} یوون اَم آ خلیا اومِن دَر و پی فریاد بگفتن: «تو کووک خدویی!» اما عیسیٰ هُنون تَشَر زَند و نَم هِشت قِصَه گُنین، سی یانکه هُنون دونسن او مسیح موعودَه.

^{۴۲} سَحَر گَه، عیسیٰ آ اونجون اومَه دَر و به جا خلوتَه رفت. اما مردم دُماش گشتن و وختی به جایه که او بید رَسیدن، تقلا کوردن نَهَلن ترکشون گُنه. ^{۴۳} اما او گُف: «مو وا خبر خووش پادشوهی خدان م باقَه شَرا اَم رَسوئم، سی یانکه سی هَمی منظور فرسنیده بیسَمَه.» ^{۴۴} پ به موعظه م معبدا یهودیون م ولایت یهودیه ادامه دا.

۵

اولی شاگردون عیسیٰ

^۱ یَه روز که عیسیٰ کنار دریاچه جنیسارت که هَمو دریاچه جلیل و سیده بید و جمعیت آ هر لا سَر او ازدحام بکوردن تا کلوم خدان فَمَن، ^۲ کنار دریاچه دو بَلَم دید که موهیگرون آ هُنون اومِن بید دَر، توراشون بَشُشتن. ^۳ پ م یِکه آ هُنون که آ شَمعون بید سوار بیس و آ او مَخاس بَلَم یِکه آ ساحل دیر گُنه. اوسون خودش م بَلَم نشس و به مردم تعلیم دا. ^۴ وختی قِصاش تموم بیسن، به

شَمعون گُف: «بَلَمَ به جا قَوْلَه بَر و تورانَ سی صِد موهی شون اُو.» ° شَمعون جواب دا: «استاد، کُل شَوَوَ سخت تقلا کوردم و چی نگر وقتیم. اما سی یانکه تو بگویی، تورانَ م اُو بشوئم.» ۶ وختی ایطو کوردن، اَقَدَه موهی گروفتن که چی نموند بید توراشون یرن! ۷ سی یان، ا رَفقونشون م بَلَم دِگه پی اشاره مَخاسن تا آین کمکشون. هُنون اومِن و هر دو بَلَم اَقَدَه ا موهی پُر کوردن که چی نموند بید م اُو غرق بوون. ۸ وختی شَمعون یان دید، به پاها عیسی اُفتید و گُف: «ای آغا، ا مو دیر بات، سی یانکه مو پیاپه گُناکارُم!» ۹ خودش و هُنون که پش بیدن ا واقعَه صِد موهی جرون بیسن بید. ۱۰ یعقوب و یوحنا، کووکون زبیدی اُم که شریک شَمعون بیدن، ای حال داشتن. عیسی به شَمعون گُف: «مترس، ا ایسون به بعد دل مردم سی خدا صِد کُئی.» ۱۱ پ هُنون وختی بَلَم خوشونه به ساحل روندن همه چیه هِشتن و ا دُما عیسی رفتن.

شفا پیا جذومی

۱۲ یه ر که عیسی م یکه ا شرا بید، پیاپه اومه که جذام کُل لارش گروف بید. وختی عیسان دید، ری سر خاک وند و التماس کُنون گُف: «ای آغا، ا ر خاصه بووی تری روح و جسم مون پاک کُئی.» ۱۳ عیسی دس خوشه دراز کورد و اووه لمس کورد و گُف: «مَحْم؛ پاک بات!» یکنه جذام ا او پاک بیس. ۱۴ اوسون عیسی به او امر فرمود: «به گسبه چی مگو، بلکه رو و خوته به کاهن نشون ده و سی تطهیر خودت قربونیاپه که موسی امر کوردنه، تقدیم کُن تا سی هُنون گووهی بووه.» ۱۵ پی یانکه عیسی مردم قدغن بکورد، خیرا درباره عیسی روز به روز بیشتر زبونزد مردم بیسن، اوطو که مردم دسه دسه گُرد بیسن تا قِصاش فَمِن و ا مَرَضاشون شفا پدا کُین. ۱۶ اما عیسی خوشه کنار کشید و سی دعا به جاها دیر ا شَر برفت.

شفا یه فلج

۱۷ روزه ا روزا عیسی تعلیم بدا و عده ا عالمون فرقه فریسی و معلمون تورات اُم ا اورشلیم و باقه شرا ولایت جلیل و یهودیه اونجون بیدن. هموسون عیسی پی قدرت خدا مَرَضون شفا بدا. ۱۸ یکنه چن پیا ا ره رَسیدن که فلجیه سر تخت ب اوردن. هُنون تقلا کوردن اووه م خونه یرن و برابر عیسی وَنن. ۱۹ اما سی یانکه جمعیت ازدحام کوردن بید ره به خونه نجوسن، رفتن ری بون و ا منجا سفالا فلج پی تختش زر فرسنیدن و منجا جمعیت، در برابر عیسی وَندن. ۲۰ وختی عیسی ایمونشون دید، گُف: «ای پیا، گُناهات آمرزیده بیس!» ۲۱ اما معلمون تورات و علما فریسی پی خوشون فکر کوردن: «یان

کیه که کفر کُنه؟ کی إلا خدا تَرَه گُناهانَ آمرزَه؟»^{۲۲} عیسی فَمید چه فکر کُنین و پرسید: «اچه ایطو فکرایه بگُنه؟»^{۲۳} کونشون آسونترَه: «یانکه گووم گُناهاات آمرزیده بیس» یا یانکه گووم «ورسک و رَه رو»؟^{۲۴} اما سی یانکه دونسه بووه که کووک انسان سَر زمین اقتدار آمرزش گُناهانَ دارَه» به پیا فلج کُف: «به تو بگووم، ورسک، جات وردار و به خوئه رو!»^{۲۵} یکتَه، او پیا نوهاشون وسید و اوچیاییه که سرشون خُفتید بید و برداشت و هموطو که قدرت خدان ستایش کورد به خوئه رفت.^{۲۶} حصار کُشون جرت کوردن بید و خدان سی دل قدرتش ستایش کوردن. وجودشون ا ترس پُر بیس بید و بگفتن: «امروز شاهد اتفاقا عجیبه بیدم.»

عیسی لاوی به شاگردی دعوت بگُنه

^{۲۷} اوسون عیسی آ او خوئه اومه در و خراجگری دید، که لاوی اسمش بید و م خراجگا نِسَه بید. عیسی اووه کُف: «ا دُما مو بیو.»^{۲۸} هموسون، لاوی همه چیَه هشت و ورسید و دُما عیسی رفت.

^{۲۹} او م خوئه خودش ضیافت گُبه سی افتخار عیسی تدارک دید و جمع گُبه آ خراجگرون و باقه مردم، پی هُنون سَر سفره نشسن.^{۳۰} علما فرقه فریسی و معلمون تورات آم که فریسی بیدن به شاگردون عیسی غر زندن و بگفتن: «اچه پی خراجگرون و گُناکارون بخوره و بنوشه؟»^{۳۱} عیسی جواب دا: «مَرَضونن که به طبیب محتاجن، نه سألْمون.^{۳۲} همیطو آم مو ن اومه تا صالحون به توبه دعوت کُمن بلکه اومه تا گُناکارون به توبه دعوت کُمن.»

سؤال دربارَه روزَه

^{۳۳} هُنون به عیسی گفتن: «شاگردون یحیی اغلب روزَه بگرن و دعا بکُنین؛ شاگردون فریسیون آم ایطو بکُنین، اما اچه شاگردون تو بخوردن و بنوشیدن؟»^{۳۴} عیسی در جوابشون پی مئله کُف: «آیا بیووه ممونون دعوت تا وختی که دوما پی هُنون، به روزَه گروفتن وادارشون کُنی؟»^{۳۵} اما روزَه برسَه که دوما آ هُنون گروفته بووه. اوسون هُنون روزَه بگرن.»^{۳۶} پ ای مئله سیشون اورد: «هیچ کَ قله آ جومه نوو نم بُره تا وان به جومه کوئه وصله زنه. سی یانکه آر ایطو کُنه، هم جومه نوو یرده و هم پارچه نو سَر جومه کوئه وصله ناجوره.»^{۳۷} همیطو گسه شراب نوو م مَشکا کوئه نم رزه. سی یانکه آر ایطو کُنه، شراب نو مَشکان بیره و شراب برزه و مَشکا آم پامال بوون.^{۳۸} شراب نوو م مَشکا نو وا رزی.^{۳۹} و گسه بعد آ نوشیدن شراب کوئه دُما شراب تازه نی، سی یانکه بگووه: «شراب کوئه بترَه، دونسه پایه که تعالیم

صوحوب روز شَمبِه مقدس

١ م یکه آ روزا شَمبِه مقدس که کار کوردن قدغن بید، عیسی و حووریونش آ رَهه که آ منجا کشتا گنوم رَد بیس بگذشتن و حووریون خوشا گنوم بچندن و م دَساشون بسوبیدن و بخوردن. ٢ اما چن تا آ عالمون فرقه فریسی گفتن: «آچه کاره بگنه که م روز شَمبِه قدغنه؟» ٣ عیسی جواب دا: «مر م کتابا مقدس نخوندیه که داوود پعمیر وختی که خودش و یارونش گسنه بیدن چه کورد؟ ٤ او به خِمه مقدس خدا رفت و نونی که م خِمه خدا تقدیس بیس بید و رداشت و خورد و به یارونش آم دا، هر چن خوردن وان تِناسی کاهنون جایز بید.» ٥ عیسی به هُنون گُف: «کووک انسان، صوحوب اختیار روز شَمبِه آم هی.»

عیسی پیا علیل شفا بدهه

٦ روز شَمبِه دِگه، عیسی اومه م معبد یهود و مردم تعلیم بدا. پیاپه اونجون بید که دَس راسش خشک بیس بید. ٧ معلمون تورات و علما فرقه فریسی، عیسان زر نظر داشتن تا بینن آیا م روز شَمبِه مقدس کسبِه شفا بدهه یا نه؛ سی یانکه دُما دلیله بیدن تا آنکه وش زَنن. ٨ اما عیسی که آ فکراشون ملنفت بید، پیاپیه که دَسش خشک بیس بید گُف: «ورسک و بیو و اینجون وس.» او آم رفت و وسید. ٩ عیسی به هُنون گُف: «أ شُمون پیرسُم، کونشون روز شَمبِه مجازه: خوبی کوردن یا بدی کوردن، نجات جون یا آ بن بوردنش؟» ١٠ پ نیه آلا یکه به یکشون ورگردوند و اوسون خطاب به او پیا گُف: «دَسِت دراز کُن!» او پیا آم ایطو کورد و دَسش سالم بیس. ١١ اما دِشمنون عیسی آ ای کارش خلی چر اومن و پی یکدو به مشورت نشسن که پی عیسی چه کُین.

انتخاب دوزه حووری

١٢ یکه آ او روزا، عیسی سی دعا به گوِهه رفت و شوو تا سحر پی خدا راز و نیاز کورد. ١٣ سحر گه شاگردونش بونگ کورد و آ بن هُنون دوزه تان انتخاب کورد و هُنون حووریون نومید: ١٤ شَمعون (که عیسی اووه پطرس نومید)، آندریاس (برار پطرس)، یعقوب، یوحنا، فیلیپس، برتولما، ١٥ متی، توما، یعقوب کووک خلفای، شَمعون که غرتی آم بگفتنش، ١٦ یهودا کووک

يعقوب و يهودا اسخريوطى كه به عيسى خيانت كورد.

۱۷ عيسى پشون آ گُو اومه زر و جا صافه وسيد. خليا آ پَر وونش و قيه آ مردم آ سراسر ولايت يهوديه و اورشليم و آ شرا ساحلى صور و صيدون، اونجون وسته بيدن. ۱۸ هُنون اومِن بيد تا قِصا اووه فَمَن و آ مَرَضاشون شفا پدا كُنن و هميطو گسونه كه يو زيه بيدن، شفا بيدن. ۱۹ كَل مردم آم تقلا بكوردن اووه لمس كُنن، سى يانكه قووته آ او صادر ببيس كه هَمَنه شفا بدا.

حَقَّت خوشبختى و بدبختى

۲۰ اوسون عيسى پَر وونش سيل كورد و گُف:

«خووشا به حال شُمون كه خوتونه در برابر خدا محتاج بينه،

سى يانكه پادشوهى خدا سى شُمون.

۲۱ خووشا به حال شُمون كه تَشِينه رابطه پى خدايه،

سى يانكه سير ببوه. خووشا به حال شُمون كه ايسون بگريوه،

سى يانكه بخنده.

۲۲ خووشا به حال شُمون اوسون كه مردم سى دل كووك انسان، آ شُمون

نفرت گرن و شُمون آ گرد خوشون رونن و دشمون دهن و

بدنومتون كُنن. ۲۳ م او روز، شوى كُنه و آ شوى گومبه كُنه،

سى يانكه آجرتون م آسُمون عظيمه. سى يانكه اجداد هُنون آم پى

پغمبرون ايطو كوردن.»

۲۴ «اما واى به حال شُمون اى پيلدارون كه به پيلتون بنازه،

سى يانكه خووشى شُمون تِنا سى اى دنياى.

۲۵ واى به حال شُمون كه ايسون سيره،

سى يانكه گُسنه ببوه.

واى به حال شُمون كه ايسون بخنده،

سى يانكه روزه برسه كه گريوه و زورى بگُنه.

۲۶ واى به حال شُمون اوسون كه همه مردم تعريفتون كُنن، سى يانكه بوون

هُنون آم پى پغمبرون مدعى و دُروغين آم ايطو كوردن.»

مُحَبَّت به دشمنون

۲۷ عيسى به هُنون گُف: «اما شُمون كه گوش كُنه، به شُمون گووم كه

دشمنون خوتونه مُحَبَّت كُنه و به هُنون كه آ شُمون نفرت دارن، خوبى كُنه.

۲۸ سى گسونه كه نُفرينتون كُنن آ خدا بركت مَخاسه بايه و به هُنون كه آزارتون

دهن دعا جر كُنه. ۲۹ آر گسه يه لا ريت كَشِيدِيه زَند، اولا رِيَتَم ورگردون. آر

گسبه گنت آرت اُسوند، جومتَم آ او دَرغ مَگن. ۳۰ آر گسبه چی آ تو خاصه بووه به او ده و آر مالت آرت اُسوند، آ او مَخاسش بات. ۳۱ پی مردم هموطو رفتار گنه که مَخه پی شُمون رفتار گنن.»

۳۲ «آر تِنَا هُنونَ مُحَبَت گنه که شُمونَ مُحَبَت گنن، چه سوډه به حالتون دَارَه؟ حتی گناکارون آم دوسون خوشونه مُحَبَت گنن. ۳۳ و آر فقط به گسونه خوبی گنه که به شُمون خوبی بگنن، چه سوډه بَبَرَه؟ حتی گناکارون آم ايطو بگنن. ۳۴ و آر تِنَا به گسونه قرض ډهه که توقع داره قرضتون پس ډهن، چه فايده سيتون دَارَه؟ حتی گناکارون آم به يکډو قرض ډهن تا روزه که قرضشون پس اُسونن. ۳۵ اما شُمون، ډشمنونتون مُحَبَت گنه و به هُنون خوبی گنه و بی اِوډ عوض، به هُنون قرض ډهه، سی يانکه آر ايطو گنه پاداشتون عظيمه و عزيزون خدای متعال ببووه، سی يانکه او پی ناشکرون و بدکارون مَرَبُونَه. ۳۶ پَ رحيم بايه، او طو که خدا بووه اُسْمونى شُمون رحيمه.»

قضاوت کوردن بقیه

۳۷ عیسی ادامه دا و فرمود: «مردم قضاوت مگنه تا خدا شُمون قضاوت نگنه. محکوم مگنه تا خدا شُمون محکوم نگنه. بخشه تا خدا شُمون بخشه. ۳۸ آ جون و دل ډهه تا خدا به شُمون ډهه. پمونه پُر، فشرده، تکون دایه و لمیلو به زیوتی به شُمون دایه ببووه! سی يانکه پی هر پمونه که ډهه، پی همو پمونه به شُمون دایه ببووه.»

۳۹ عیسی ای مثل آم سیشون زَند: «آیا کوره تره عصاکش کوره ډگه بووه؟ آیا هر دون م چاله نم اُفتن؟ ۴۰ شاگرد، پتر آ اساس نی، اما آر گسبه کامل تعلیم بینه، لَفِ اساس بووه.»

۴۱ «آچه پَر گهیه م تیه برارت بیینی، اما آ چو گپه که م تیه خودت دوری غافلې؟ ۴۲ چطو تری به برارت گووی: ”برار، هل پَر گنه آم تیت ډرارم“، در حاله که او چو گپه که م تیه خودت دوری نم بیینی؟ ای دو ری، اول چو گپه آ م تیه خودت ډرار، اوسون پتر تری بیینی تا پَر گنه آم تیه برارت ډروری.»

درخت و میوش

۴۳ عیسی فرمود: «هیچ درخت خوپه، میوه بد نم ډهه و هیچ درخت بده، میوه خوب نم ډهه. ۴۴ هر درختیه آ میوش تری اِشَنوسى. نه آ بوته خار تری انجیر چنی نه انگیر! ۴۵ آدم خوب آ گنجینه خوب دل خودش خوبی عمل میاره و شخص بد آ گنجینه بد دل خودش، بدی. سی يانکه زون آ اوچپایه که دل آ وان پَره، قصه بگنه.»

معمار دونا و معمار نادون

^{۴۶} عیسی به هُنون گُف: «چطورَه که مونَ آغا آغا بونگ کُنه، اما به اوچیاپه که بگووم عمل نَم کُنه؟» ^{۴۷} وانکه پیش مو آیه و قِصامَ بَقَمَه و به وان عمل بگُنه، به شُمون نشون دوهام لِف کیَه. ^{۴۸} وان لِف گسیه که سی بنا خوئش، زمین قول گند و پاکار خوئشه سَر سنگ سفت وَند. وختی سیل اوَمَه و او زیوتی وَر او خوئه زَند، نَتَرس وانَ تکون دَهَه، سی یانکه خوب ساختَه بیس بید. ^{۴۹} اما وانکه قِصامَ بَقَمَه اما به وان عمل نَم کُنه، لِف گسیه که خوئه بی پاکار، سَر زمین ساخت. وختی او زیوتی وَر او خوئه زَند، یکتَه خوئه م یَه آن رومس و چه رومنیده بیس.»

۷

ایمون قلبی افسر رومی

^۱ وختی عیسی کُل قِصا خوشه پی مردم کورد، به سَر گَفرناحوم رفت. ^۲ اونجون افسره رومی بید. ای نظومی صد سرباز زر فرمون داش؛ او غلوم خلی عزیزه داش که سخت مَرَض و نَزیک به موردن بید. ^۳ وختی او افسر درباره عیسی شَنُف، چَن تا آ ریش سَفِدون یهودَ فرسَنید پیشش تا آ او خاصه بیون آیه و غلومش شفا دَهَه. ^۴ هُنون پیش عیسی اوَمِن و پی قِبَه التماس به او گُفتن: «ای پیا پرازنده ای لطفَه که در حقش کُنی، ^۵ سی یانکه قوم اُمون دوس داره و معبده اَم م شرمون ساختَه.» ^۶ عیسی پشون رفت. نَهنگ خوئه که رَسید، او افسر چَن تا آ دوسونش پیش عیسی فرسَنید، پی ای پیوم که: «ای آغا، خوئه عاجز مگن، سی یانکه خومه قابل شُمون ندونسُم تا اُبی خوئم.» ^۷ سی دل یان، حتی خومه قابل ندونسُم پیش شُمون اُیم. تِنَا حرفه زَن که خدمتکارُم شفا ببینه. ^۸ سی یانکه مو خودُم ادمه هَسُم زر فرمون. سربازونه اَم زر فرمون خودُم دارُم. به یکه بگووم، “رو”، برووه؛ به یکه یکه بگووم، “بیو”، میایه. به غلوم خودُم بگووم، “ای کار کُن”، کار سیُم بگُنه.» ^۹ عیسی وختی هُنون شَنُف، جرون بیس و به جوماعته که پیش بمیومن ری کورد و گُف: «به شُمون بگووم، ایطو ایموئه حتی م قوم اسرائیل اَم ندیدُمه.» ^{۱۰} وختی هُنون که فرسَنید بید به خوئه ورگشتن، دیدن که غلوم شفا پدا کورده.

زنده کوردن کووک بیوه

^{۱۱} بعد آ قدره، عیسی رسوپار شَره بیس به نوم نائین که م ولایت جلیل بید.

پروون و جوماعت زیادہ آم دُماش بیدن. ^{۱۲} نِهنگ دروازہ سَر کہ رَسید، دید مردم مورِدیہ کہ کووک یَکونہ زونہ بیوہ بید سَر تخت دارن بَرن. خلیا آم مردم سَر آم پی او زونہ بیدن. ^{۱۳} خداوند وختی اووہ دید، دلش سیش سُوخت و گُف: «مگریو.» ^{۱۴} اوسون نَزیک رفت و دَسش وَر تخت جنازہ وَند. گسونہ کہ تخت ببوردن، وسیدن. عیسی گُف: «ای جَوون، تَوَن بگوؤم، ورسک!» ^{۱۵} مورَدہ راس نشس و وَند قِصہ کوردن! عیسی اووہ بہ مارش سُپورد. ^{۱۶} ترس کُلشون گروف بید و خدان ستایش بکوردن، بگفتن: «پَعَمبر گپہ آم بن اَمون ظہور کوردہ. خدا بہ قوم برگزیدہ خودش ری کوردہ.» ^{۱۷} خبر ای کار عیسی م کُل ولایت یهودیہ و نووخی اطراف پخش بیس.

یحیی سی عیسی قاصدہ بفرسنہ

^{۱۸} شاگردون یحیی اووہ آ کُل ای اتفاقا ملتفت کوردن. پ یحیی دو تا آ هُنون بونگ کورد ^{۱۹} و پی ای پِغوم پیش عیسی فرسند: «آیا تو هَمو مسیح موعودی کہ وا آیہ، یا بندیر یکہ یکہ بووم؟» ^{۲۰} هر دون پیش عیسی اومن، گفتن: «یحیی تعمید دهنده اَمون فرسنیدہ تا آ تو پرسیم آیا تو هَمو وانی کہ وا آیہ، یا بندیر یکہ یکہ بووم؟» ^{۲۱} هَمو دَم مطابق پشگویا اشعیا نبی درباره مسیح موعود، عیسی خلیان آ مَرضا و دیون پلید شفا دا و قپہ آ کوروتہ روشنا کورد. ^{۲۲} پ در جواب قاصدون عیسی فرمود: «رووہ و اوچیاییہ کہ دیدیہ و شُفتیہ بہ یحیی گووہ، کہ ایسون کورون روشنا ببوون، شُلون رَہ بروون، جذومیون آ مَرَض خوشون پاک ببوون، کرون بَمَن، موردون زندہ ببوون و بہ فقیرون خبر خووش دایہ ببووه. ^{۲۳} خووشا بہ حال گسبہ کہ درباره مو شک نَگنہ.»

^{۲۴} وختی هُنون کہ یحیی فرسندید بید رفتن، عیسی شرو کورد و درباره یحیی پی جوماعت قِصہ کورد: «سی دیدن کی بہ بیابون رفتہ بید؟ نرفتہ بید سی دیدن گسبہ کہ لف نی آ باد بلرزید. ^{۲۵} سی دیدن کی رفتہ بید؟ نرفتہ بید سی دیدن پیایہ کہ جومہ نرم و رَشہ. هُنون کہ جوما زرق برق دار بیوشن و م تجمل زندی بگنن، م قصر ا پادشاهونن. ^{۲۶} پ سی دیدن کی بہ بیابون رفتہ بید؟ سی دیدن یہ نبی؟ آ، بہ شَمون بگوؤم گسبہ کہ آ پَعَمبر آم بالاترہ.» ^{۲۷} او هَمو وان کہ دربارش م کتابا مقدس نوشته بیسہ:

«ایسو نبی خومہ نوا نوا تو بفرسُم

کہ رَہ سبت صاف کُنہ.»

^{۲۸} بہ شَمون بگوؤم کہ گسبہ گفتر آ یحیی آ مار زوییدہ نبیسہ؛ اما کوچوکترین م

پادشوهی خدا مرتبش آ او بالاترَه.»

۲۹ کُلِ مردِمه که ای قِصَانِ قَمِیدِن، حتی خراجگرون، تَصَدَقِ کوردن که رَه خدا حَقّه، سی یانکه به نَسِ یحییِ تَعْمِیدِ گِروفتن بید. ۳۰ اما عالمون فرقه فریسی و معلمون تورات دعوت خدانَ رَدِ کوردن بید سی یانکه حاضر نَبِیسن بید تا اَ یحییِ تَعْمِیدِ گِرن.

۳۱ عیسیِ ادامَه دا: «پ، مردم ای نسلَ به چه تشبِه کُنْم؟ وَر چه بَیْرِن؟»
۳۲ لِفِ بَچونِه هِیسن که م بازار نشینن و یَکِدوَوَه بونگ کُین:
«سی شُمون نی رَنَدِم، نرخصیده؛

مرثیه خوندم، نگرِیوسِه.»

۳۳ هَمِیطو اَم، یحییِ تَعْمِیدِ دهنده اومَه که نه اوطو اَل غذا بید و نه اَل شراب، گَفْتِه «یو داره.» ۳۴ کووک انسان اومَه که هم بخورَه و هم بنوشَه؛ بگوه، «پیاپه اشکم دوسَه و شرابخورَه، دوس خراجگرون و گُناکارون.» ۳۵ پی ای وجود، دُرسی حکمت خدا به وسیله کسونه که آ وان تبعیت کُین، ثابت ببووه.»

زونه گُناکار بخشیده ببووه

۳۶ روزه یکه آ عالمون فرقه فریسی که شَمعون اسمش بید، عیسانَ سی صرف غذا دعوت کورد. عیسی اَم به خونِه او فریسی رفت و پیش هم غذا بیس. ۳۷ م او شَر، زونه بدکاره زندی بگورد، او وختی شُف عیسی م خونِه او فریسی سی غذا خوردن دعوتَه، یه ظرف مرمرینه، پُر اَ عطر، پی خودش اُورد ۳۸ و پی گریوه پُش سر عیسی، جُف پاهاش وسید. بگریوس و پاها عیسانَ که پی عَرصاش خیس بیسن بید پی پَلاش پاک کورد. اوسون پاها اووه بوسید و عطر رَند. ۳۹ وختی شَمعون که اووه دعوت کورد بید یانَ دید، پی خودش گُف: «آر ای پیا به یقین پَغمبره بید، خوب دونس ای زونه چطو زونیه، سی یانکه ای زونه زونه گُناکارَه و نَم هشت نَزیکش آیه.» ۴۰ عیسی به او گُف: «ای شَمعون، مَحْمُ چی به تو گووم.» گُف: «فرما، استاد!» ۴۱ عیسی گُف: «شخصه که نزول دا آ دو نفر پیل طلب داش: اَ یکشون چَن پیل پونصد روز کارَ طلب داش، اَ یکه یکه چَن پنجا روز کارَ طلب داش. ۴۲ اما سی یانکه پیله داشتن به او دهن، او بدهی هر دونَ بخشید. ایسون به گمون تو کونشون او نزولخورَ بیشتر دوس داره؟» ۴۳ شَمعون جواب دا: «به گمونم وانکه بدهی بیشتره داشت و بخشیده بیس.» عیسی گُف: «دُرس گفتی.» ۴۴ اوسون ری آلا او زونه کورد و به شَمعون گُف: «ای زوننه ببینی؟ اومَم م خونَت و تو سی شُستن پاهام اُو نَ اُوردی، اما ای زونه پی عَرصاش پاهام شُست و پی پَلاش

پاک کورد! ^{۴۵} تو مَوْنَ نبوسیدی، اما ای زوئَه اَلْحَظَه وروئُم، اَبوسیدن پاهام دَس نکشیده. ^{۴۶} تو وَر سَر مو روغن نزی، اما او به پاهام عطر رَند. ^{۴۷} سی دل یان دونسه بات که مُحَبَّت زیادش نشون دَهه که گُناها زیادش آمرزیده بیسه و گبسه که کم بخشیده بووه کم اَم مُحَبَّت کُنه. ^{۴۸} پَ به زوئَه کُف: «گُناهات آمرزیده بیس!» ^{۴۹} ممونون که سَر سفره پی عیسی نسه بیدن بِن خوشون بگفتن: «یان کیه که حتی گُناهان اَم ببخشه؟» ^{۵۰} عیسی به او زوئَه کُف: «ایمونت تون نجات داس، رو به سلومت!»

۸

زنونه که ا عیسی پروی بکوردن

^۱ قدره بعد، عیسی سَر به سَر و روستا به روستا بگشت و خبر خووش پادشوهی خدان اعلام کورد و به هُنون رسوند. او دوزَه خووری اَم پش بیدن، ^۲ و همیطو چن تا ا زنون که ا دیون پلید و مَرَضَا شفا دیدن بید: ا جمله مریم مَجْدَلِیَه که ا او هَف دُو اخراج بیس بید، ^۳ یوآنا زونه خوزا، مباشر هیرودیس پادشا، سوسن و خلی ا زنون دِگه. ای زنون ا مال و دورویی خوشون سی رفع نیازا عیسی و شاگردونش تدارک بدیدن.

مَثَل کُشاورز

^۴ وختی جوماعت گپه ا مردم ا سَرَا مختلف به دیدن عیسی ب او مین و گرد عیسی جمع بیسن بید، او ای مَثَل اورد: ^۵ «روزه کُشاورزه سی پشک کوردن بذراش رفت دَر. همیطو که بذر پشکنید، بعضه م رَه اُفتید و پاسا بیس و باهندون هُنون خوردن. ^۶ بعضه دِگه م زمین پُر سِنگ اُفتیدن و تا او مین بالا، خشک بیسن، سی یانکه رطوبته نداشتن. ^۷ بعضه اَم م خارا اُفتیدن و خارا پی بذرا رشد کوردن، هُنون خفه کوردن. ^۸ اما بعضه ا بذرا م زمین خوب اُفتیدن و گپ بیسن و صد برابر بار اوردن.» بعد ا گفتن هُنون، عیسی پی صدا بُلند کُف: «هر کَ گوش شنوا داره، شَنُفه!»

^۹ وختی پروونش معنی ای مَثَل ا عیسی پرسیدن. ^{۱۰} او کُف: «به شُمون ای قدرت عطا بیسه که سِرا پادشوهی خدان فمه، اما سی بقیه ای سِرا پی مَثَل گفته بیوون.» هموطو که اشعیا نبی پشگویی کورد که:

«سِل کُنین، اما نَم بینن؛

بشُنفن، اما نَم فَمَن.»

۱۱ «معنی مثل یانس: بذر، کلوم خداس. ۱۲ بذرایه که م رَه ب اُفتن، لِف گسونه هسن که کلوم بَقمن، اما ابلیس بمیایه و وان آ دلشون بَدْرَه، تا نَتْرَسَه بوون ایمون آرن و نجات پدا کُین. ۱۳ بذرایه که سر زمین پُر سِنگ ب اُفتن گسونه هسن که وختی کلوم بَشْنُفن، وان پی شودی قبول کُین، اما هُنون ریشه نَم رَنن. هُنون سی مدته ایمون دارن، اما وختی که پی امتحونا زندی ری به ری ببوون، ایمون خوشونه آ دَس بدهن. ۱۴ بذرایه که م خارا ب اُفتن، گسونه هسن که بَشْنُفن، اما دل نگرُونیا، مال و منال و لذات زندی هُنون خفه بگنه و به ثمر نَم رَسن. ۱۵ اما بذرایه که سر زمین خوب اُفتن، گسونین که کلوم بَشْنُفن و وان م دله خالص و خوب بهلن و پی ثابت قدمی ثمر میارن.»

مثل چراغ

۱۶ عیسی کُف: «هیچ ک چراغ نَم گولنه تا سرپوشه سرش ونه. بلکه چراغ سر چراغدون ونه تا هر ک آیه تو، نورش بینه. ۱۷ هیچ چی قایومه نی که ری نبووه و هیچ سره آم نی که معلوم ندهه. ۱۸ پ دقت کُنه چطو پیوم خدان بَشْنُفه، سی یانکه به وانکه درک کُنه بیشتر دایه ببووه و آ وانکه ای درک نداره، هَمو وان آم که گمون کُنه داره، گروفته بووه.»

مار و برارون ناتنی عیسی

۱۹ م ای وخت، مار و برارون عیسی اوین تا اووه بینن، اما آزیوتی جمعیت نَتْرَسن به او نَزیک بوون. ۲۰ پ سی عیسی خبر آوردن که: «مارت و برارونت در وسیدنه و مَخن تون بینن.» ۲۱ اما عیسی به هُنون جواب دا: «مار و برارون مو گسونه هسن که کلوم خدان بَقمن و به وان عمل بکُین.»

عیسی طوفون دریان آروم کُنه

۲۲ روزه عیسی حووریونش فرمود: «بیایه اولاً دریاچه رووم» و سوار بَلَم بیسن و حرکت کوردن. ۲۳ هَمیطو که ری او برفتن، عیسی خو رفت. یکنه طوفونه در گروف، اوطو که بَلَم آ او پُر بییس و جوشون به خطر اُفتید. ۲۴ حووریون پیش عیسی رفتن و اووه بیار کوردن، گفتن: «ای استاد، ای استاد، چی نمونده آ بن رووم!» عیسی بیار بیس و به باد و طافا یلند دستور دا تا آروم بوون. طوفون آروم بیس و آرامش برقرار بیس. ۲۵ پ به هُنون کُف: «ایمونتون کجاس؟» حووریون پی بهت و وحشت آ یَکدو پیرسیدن: «بیان کیه که حتی به باد و او فرمون بدهه و آ او فرمون بیرن.»

عیسی پیا دِو زیئه شفا بدّه

^{۲۶} بعد آ یان به ناحیه جَدْرِیان رَسیدن که اولاً دریاچه، ری به ری ولایت جلیل قرار داش. ^{۲۷} وختی عیسی پا به ساحل وُند، پیا دِو زیه آ مردم او شَر وَش برخورد که مدتا لباس نپوشید بید و مِ خوئش زندی نکورد بید و مِ گورا سَر کورد. ^{۲۸} وختی او عیسان دید نعره کشید و اُفتید پاش و پی صدا یُلند داد بَرُند: «ای عیسی، کووک خدای متعال، تون پی مو چه کاره؟ تمنا دارم عذابم ندهی!» ^{۲۹} سی یانکه عیسی به روح پلید دستور دا بید آ او آیه دَر. او پیا دِو پلیده چَن کتّه گروف بید و پی وان که دَس و پاش پی زنجیر و کُنده بَسن بید و آ او نگبونی بدان او زنجیران ببرد و دِو اووه به بیابون ببورد، ^{۳۰} عیسی آ او پرسید: «نومت چیه؟» جواب دا: «قشوئه»، سی یانکه قیه دِو درونش رفتن بید. ^{۳۱} دِوون عیسان التماس کوردن که به هُنون دستور ندهه که آ پیا خارج بوون و روون جهنم.

^{۳۲} مِ او نزیکی، گله گپه خوک مِ گمرکش تپه مشغول چَردن بید. دِوون آ عیسی خواهش کوردن هله مِ خوکون روون و او اُم هشتشون. ^{۳۳} اوسون، دِوون اُم پیا او من دَر و داخل خوکون رفتن و خوکون آ دِنِدله زری تپه داخل دریا هوجیم بوردن و غرق بیسن.

^{۳۴} وختی خوک بونون یان دیدن گروختن و مِ شَر و دوهاتا، ماجران تعریف کوردن. ^{۳۵} پ مردم او من دَر تا اوچیاپیه که اتفاق اُفتید بید بینن و وختی پیش عیسی رَسیدن و دیدن او پیا که دِوون آ او دَر او منّه، جومه کورده وَش و عاقل نوها پاها عیسی نِسَس، خوف کوردن. ^{۳۶} خوک بونون که ماجران به تیه دیدن بیدن، سی هُنون اُندو گفتن که پیا دِو زیه چطو شفا دیدّه. ^{۳۷} پ کُل مردم ناحیه جَدْرِیان آ عیسی مَخاسن آ پیششون رووه، سی یانکه خلی ترسیدن بید. پ عیسی سوار بَلَم بیس و مَخاس ورگرده که ^{۳۸} پیا که دِوون آ او او من بید دَر، آ عیسی التماس کورد هله پیش رووه، اما عیسی اووه روئه کورد و گُف: ^{۳۹} «ورگرد خونه و اوچیاپیه که خدا سیت کوردنّه گو.» پ او پیا رفت و م سراسر شَر اعلام کورد که عیسی سی او چه کورده.

عیسی دختر یایروس و زونه مَرَضَه شفا بدّه

^{۴۰} وختی عیسی ورگشت، مردم پی گرمی آ او استقبال کوردن، سی یانکه همه تیه رهش بیدن. ^{۴۱} مِ ای وخت، پیاپه یایروس نوم، که مسؤل معبد یهود بید، اومه و به پا عیسی اُفتید، التماس کورد به خوئش رووه، ^{۴۲} سی یانکه تِنَا دخترش که چَن دوزه سالش بید، ری به مرگ بید.

وختی که عیسی پی یایروس م رَه بید، جمعیت سخت دورش احاطه کوردن. ^{۴۳} او منجا، زونه بید که دوزه سال دچار خین رزی بید و پی یانکه، گل دورویی خوشه صرف طبیبون کورد بید، گسیه توون درمونش نبید. ^{۴۴} او آ پش سر به عیسی نریک بیس و لیک ردا اووه لمس کورد. در آنه خین رزیش قطع بیس. ^{۴۵} عیسی پرسید: «کی مون لمس کورد؟» وختی همه انکار کوردن، پطرس گف: «استاد، مردم آ همه لا احاطت کورده و ور تو فشار میارن!» ^{۴۶} اما عیسی گف: «گسیه مون لمس کورد! سی یانکه فمیدم قووته آ مورفت!» ^{۴۷} او زونه وختی دید نتره قایوم منه، پی ترس و لرز پش اوومه و به پا او آفتید و در برابر همه گف که آچه اووه لمس کورده و چطو در دم شفا دیده. ^{۴۸} عیسی به او گف: «ای دخترم، ایمونت به مو تون شفا داس. به سلومتی رو.»

^{۴۹} عیسی هنی قصه بکورد که یکه آ خونه مسئول معبد اوومه و گف: «دخترت مورد، دگه استاد عاجز مکن.» ^{۵۰} عیسی وختی هنون شنف، به او گف: «مترس! فقط به مو ایمون داشته بات! دخترت خوب ببوه.» ^{۵۱} وختی که عیسی به خونه یایروس رسید، نهشت گسه، الا پطرس و یوحنا و یعقوب و بووه و مار دختر پی او آین تو. ^{۵۲} گل مردم سی دختر چیک ولیک بکوردن. اما عیسی گف: «زوری مگنه، سی یانکه دختر نمورده بلکه خووه.» ^{۵۳} هنون وش خندسن، سی یانکه دونسن دختر مورده. ^{۵۴} اما عیسی دس دختر گرفت و گف: «دخترم، ورسک!» ^{۵۵} روح او دختر ورگشت و در آنه آ جا رسید. عیسی فرمود تا به او غذا دهن. ^{۵۶} مار و بووه دختر جرون بیسن بید، اما عیسی به هنون امر فرمود که ماجران سی گسه نگوون.

۹

عیسی حووریونش سی اعلام پادشوهی خدا بفرسنه

^۱ عیسی او دوزه حووری گردشون کورد و هنون قدرت و اقتدار بخشید تا گل دیون اخراج کین و مروضون شفا بخشن؛ ^۲ او هنون فرسید تا اومین پادشوهی خدان اعلام کین و مروضون شفا دهن. ^۳ به هنون گف: «هیچ چی سی سفر مورداره، نه چودسیه، نه کوله بار، نه نون، نه پیل و نه جومه اضافه. ^۴ به هر خونه که برووه، تا وخت ترک شر اونجون منه. ^۵ آر مردم شمون قبول نکوردن، وخت ترک شرشون، خاک پاهاتون تکنه تا شوهادته به ضد هنون بووه.» ^۶ پ وندن ره، آ دوهاته به دوهات دگه برفتن و هر جا

برسیدن، خبر خووش اومین پادشاهی خدان موعظه بکوردن و مَرَضونَ هر جا که بیدن شفا بدان.

^۷ خبر گُل ای اتفاقا به گوش هیرودیس، پادشا ولایت جلیل رسید. هیرودیس پادشا جرون و سرگردون موند بید، سی یانکه بعضه بگفتن عیسی همو یحیاس که ا موردون ورسیده.^۸ بعضه دِگه بگفتن الیاس نبی ظهور کورده و بعضه اَم بگفتن یکه ا پغمبرون قدیم زنده بیسه.^۹ اما هیرودیس پادشا گُف: «سَر یحیانَ مو ا تن جدا کوردم. پَ یان کیه که ای چیانَ دربارش بشنوم؟» دُما یان بید تا عیسانَ بیسه.

خوراک داین به بیشتر ا پن هزار نفر

^{۱۰} وختی خووریون ورگشتن، هر چی کوردن بید به عیسی گفتن. اوسون هُنون پی خودش به جایه ا شر بتصدا بورد که اطرافش اوبودی نبید، او مَخاس اونجون پی هُنون تینا بوون.^{۱۱} اما وختی که خلی ا جوماعت مردم یان فمیدن ا دُما عیسی رفتن. عیسی اَم هُنون پذیرفت و پی هُنون ا پادشاهی خدا قصه کورد و گسونه که محتاج به درمون بیدن، شفا دا.

^{۱۲} نِهنگ غروب، او دوزره تن پیش عیسی اومین و گفتن: «جوماعت مرخص فرما تا به دوهاتا و زراعتا اطراف روون و خوراک و سرپنا جورن، سی یانکه اینجون جا پرتیه.»^{۱۳} عیسی در جواب گُف: «شُمون خوتون به هُنون خوراک دهه.» گفتن: «اُمون جز پن نون و دو موهی چی ندارم، مَر یانکه رووم و سی گُل ای مردم خوراک خرم.»^{۱۴} بجز زنون و بچون، اونجون چن پن هزار پیا بید. عیسی به خووریون خودش فرمود: «هُنون م نسا پنجا نفری نشونه.»^{۱۵} خووریون ایطو کوردن و همه نشوندن.^{۱۶} اوسون عیسی پن نون و دو موهی گروف، به اَسْمون سل کورد و سی برکت غذا دعا کورد، بعد عیسی نونان قل کورد و غذان به خووریونش دا تا نوها مردم ونن.^{۱۷} مردم گُلشون خوردن و سیر بیسن. ا تَه مونده غذا مردم، خووریون دوزره سبد اَم غذا گرد کوردن.

پطرس به مسیح بیدن عیسی اقرار کنه

^{۱۸} روزه عیسی م خلوت دعا بکورد و تینا خووریونش پی او بیدن. ا هُنون پرسید: «مردم بگوون مو کی هسم؟»^{۱۹} هُنون جواب دان: «بعضه بگوون یحیی تعمد دهنده هسی، بعضه دِگه بگوون الیاس نبی و بعضه اَم تون یکه ا پغمبرون زمون قدیم دونن که زنده بیسه.»^{۲۰} اوسون عیسی به هُنون گُف: «اما شُمون چه بگووه به نظر شُمون مو کیم؟» پطرس جواب دا: «تو همو

مسیح موعودی که خدا فرسئیده.»

^{۲۱} اوسون عیسی هُنونَ به شدت قدغن کورد و دستور دا یانَ به گسبه نگوون،
^{۲۲} و گُف: «وا که کووک انسان خلی جور کُشه و ریش سفون و کاهنون
اعظم معبد و معلمون تورات رَدش کُین و کُشته بووه و م روز سووم ا
موردون ورسه.»

^{۲۳} اوسون به همه مردم فرمود: «آر گسبه خاسه بووه مون پَروی کُنه، وا ا
خواستا خودش گذرده و هر روز صلیب خوشه گِره و ا دُما مو آیه. ^{۲۴} سی
یانکه هر کَ خاسه بووه جون خوشه نجات دهه، وانَ ا دَس دهه؛ اما هر کَ
سی دل مو جونشه ا دَس دهه، حیات ابدی بدس میاره. ^{۲۵} آدم چه سود که کُل
دنیاَن بره، اما جون خوشه بازه یا وانَ تلف کُنه. ^{۲۶} سی یانکه هر کَ ا مونو
قِصام عار داشته بووه، کووک انسان اَم هر وخت م جلال خودش و جلال بووه
و ملاکون مقدس آیه، ا او عارش میا. ^{۲۷} اما به یقین به شمون بگووم، بعضه
اینجون و سیدنه که تا پادشوهی خدا برقرار نبووه، نم میرن.»

نورونی بیسن ری عیسی

^{۲۸} چَن هَش روز بعد ا ای قِصا، عیسی پطرس و یوحنا و یعقوب پی خودش
بورد تا سر یلندی گوهه دعا کُنه. ^{۲۹} در هَمو حال که عیسی دعا یکورد، رنگ
ریش عوض بیس و جومش اسپد و نورونی بیس. ^{۳۰} یکتَه دو پیا، موسی و
الیاس نبی ظاهر بیسن. ^{۳۱} هُنون ظاهرشون نورونی و پُر جلال بید و پی
عیسی درباره مرگش که زیتره واسکه م اورشلیم اتفاق افتَه، قِصه بکوردن.
^{۳۲} پطرس و هُنون که پیش بیدن خلی خوولی بیدن، اما وختی کامل بیار و
هوشیار بیسن، جلال عیسی و هر دون بیانَ که جفتش و سیدن بید دیدن.
^{۳۳} وختی که موسی و الیاس نبی ا پیش عیسی برفتن، پطرس گُف: «استاد، چه
خوبه که اینجون هسیم! هل سو سایه بون سازم، یکه سی تو، یکه سی موسی و
یکه ام سی الیاس.» پطرس ندونس چه بگووه. ^{۳۴} ای قِصه هنی سر زون
پطرس بید که اوره پدا دا و کُشون م خودش گروف. شاگردون همیطو که
داخل اُور برفتن وحشت کوردن. ^{۳۵} اوسون صدایه ا اُور اومه که «یان کووک
مون که اووه انتخاب کوردمه؛ به او گوش دهه!» ^{۳۶} وختی صدا قطع بیس،
عیسانَ تِنا دیدن. خووریون یانَ م دلشون هشتن و م او روزا ا اوچپایه که دیدن
بید به گسبه چی نگفتن.

شفا کووک دو زیه

^{۳۷} روز بعد، وختی ا گو اوین زر، جمعیت زیاده سی دیدن عیسی گرد بیسن

بید. ^{۳۸} یکتَه پیاپه ا منجا جمعیت داد رَند: «استاد، تونَ التماس کُنم نظر لطفه وَر کووک مو گنی، سی یانکه تِنَا بچِه مونَ. ^{۳۹} یو یکتَه اووَه بگرَه و او در دم دایه بگشَه و دچار تشنج ببوه، طوره که ا دونش قف بمیاپه. ای یو دمار ا روزگارش یرُورده و کم پش میاپه که هَلش. ^{۴۰} ا پروونت التماس کوردم ای یو ا وجود کووکم اخراج کُین، اما نترسن.» ^{۴۱} عیسی جواب دا: «ای نسل بی ایمون و کج رو، تا کی پی شمون بووم و تحملتون کُنم؟ کووکت بیار اینجون.» ^{۴۲} هموسون که کووک ب او مه، یو اووَه سر زمین رَند و به تشنج پس. اما عیسی به او یو پلید تشر رَند و کووک شفا دا و به بووش سپورد. ^{۴۳} مردم کُلتون ا عظمت خدا در جرت بیدن.

اوسون که همه ا کارا عیسی جرون بیدن، او به پروون خودش گُف: ^{۴۴} «هله قِسام م گوشتون فرو رووَه، گوش دِهه: کووک انسان چی نمونده تا به دس مردم تسلیم بووه.» ^{۴۵} اما هُنون منظور عیسانَ نَمیدن؛ بلکه خدا ای موضوع م ای وخت ا هُنون پنهن کورد بید تا درکش نکُین و هُنون بترسیدن درباره یان ا او سوال کُین.

کی ا همه گفتره؟

^{۴۶} روزه بن حوریون ای بحث در گروف که کونشون ا هُنون ا همه گفتره. ^{۴۷} عیسی که ا فکر ا هُنون ملنفت بید، بچیه گروفت و وندش جُف خودش، ^{۴۸} به هُنون گُف: «هر ک ای بچنه سی دل یانکه ا مو پروی بگنه قبول کُنه، مون قبول کورده؛ و هر ک مون قبول کُنه، وانیه قبول کورده که مون فرسنیده. سی یانکه ا بن شمون او گسه که خوشه ا همه کوچوکر گرَه، وان ا همه گفتره.» ^{۴۹} یوحنا گُف: «استاد، شخصیّه دیدم که به نوم تو یو اخراج بکورد، اما سی یانکه ا امون نبید، سعی کوردم منعش کُیم.» ^{۵۰} عیسی گُف: «منعش مگنه، سی یانکه هر ک به ضد شمون نی، پی شمون.»

مردم سامره عیسان قبول نکوردن

^{۵۱} چو وخت ورگشتن عیسی به آسُمون نریک بیس، پ او پی اراده قوی به طرف اورشلیم حرکت کورد. ^{۵۲} پ نوها خودش قاصدونه فرسندید تا هُنون به یکه ا دوهاتا سامریون روون تا سی او تدارک بینن. ^{۵۳} اما مردم اونجون عیسانَ نپذیرفتن، سی یانکه او تصمیم گروف بید به اورشلیم شر یهودیون رووَه. ^{۵۴} وختی حوریونش، یعقوب و یوحنا، یان دیدن، گفتن: «ای سرور، مخی ا خدا خاسه بووم تا ا آسُمون تشر باره و هُنون خاکسترشون کُنه؟» ^{۵۵} اما عیسی ریش لرنید و گفتشون یان چه قِصیه که بگنه؟ ^{۵۶} اوسون به دوهاته دگه

رفتن.

بها پروی آ عیسی

^{۵۷} هَموَطو که م رَه برفتن، شخصه به عیسی گُف: «هر جا رووی، ا دُما تو بمیام.» ^{۵۸} عیسی جوواب دا: «روواهون و باهندون لونه دارن، اما کووک انسان هیچ جایه حتی سی سر وندن نداره.» ^{۵۹} عیسی به شخصه دِگه گُف: «ا دُما مو بیو.» اما او جوواب دا: «ای آغا، اول هل تا بووم میره و خاکش کُئم و بعد دُما ت میام.» ^{۶۰} عیسی به او گُف: «هل هُنون که ا نظر روحانی موردنه، موردون خوشونه خاک کُئین اما تو رو و خبر خووش پادشوهی خدان اعلام کُن.» ^{۶۱} یکه دِگه گُف: «سرورم، ا دُما تو بمیایم، اما اول هل تا ورگردم و آل خوننه وداع کُئم.» ^{۶۲} عیسی که دونس دازه بوئه بگره در جووابش گُف: «گسبه که دس به شخم زین بره و نوهاش سِل گنه و نوا هی پُش سرش سِل گنه، سی یانکه ایطو گسبه، براننده پادشوهی خدا نی.»

۱۰

عیسی هفتاد دو شاگرد بفرسنه

^۱ اوسون، عیسی خداوند هفتاد و دو شاگرد دِگه تعیین کورد. او هُنون نوها خودش دو تا دو تا به هر شر و جایه که مخاس رووه فرسند تا پیومش به مردم او شرا رسونن. ^۲ سی شاگردونش ای مثل آورد: «محصول فراوونه، اما کارگر کم. پ، ا مالک محصول مخاسه بووه کارگروه سی درو محصول خودش فرسنه.» ^۳ رووه! مو شُمون لِف برون منجا گرگون بفرسئم. ^۴ سی م رتون نه کیسه پیل ورداره نه کوله بار نه کوش اضافه و م رَه وختتون پی احوال پرسى هدر مدهه. ^۵ به هر خونه که وارد بیووه، اول گووه سلام و ر آل خونه با. ^۶ آر م او خونه گسبه آل صلح و سلام بووه، سلام شُمون به دلش نشینه؛ آر نه، به خوتون بورگرده. ^۷ م او خونه منه و هر چی نوهاتون وندن، خوره و نوشیه، سی یانکه کارگر مستحق دَسِمز خوشه. ا ای خونه به او خونه مرووه. ^۸ هر وخت وارد شره بیسه و شُمون قبول کوردن، هر چی نوهاتون وندن، خوره. ^۹ مَرَضون اونجون شفا دهه و گووه: «پادشوهی خدا به شُمون نَزیک بیسه.» ^{۱۰} اما هر وخت به شره رفته و شُمون قبول نکوردن، به کیچا او شر رووه و گووه: ^{۱۱} «اُمون حتی خاک شر شُمون که و ر پاهامون نشسنه، بَتکِئِم. اما دونسه بووه که پادشوهی خدا نَزیک بیسه.» ^{۱۲} دونسه بایه که م روز

قیامت، تحمل مجازات سی مردم شر سُدم آسونتر ببووه تا سی مردم او شر.
 ۱۳ «وای به حالتون، ای مردم شر خورازین! وای به حالت، ای مردم شر
 بتصد! سی یانکه آر معجزایه که بن شُمون انجوم بیس م شر صور و
 صیدون اتفاق ب اُفتید، مردم اونجون مدتا پش جُل بپوشیدن و به خاک سیه
 میوفتیدن و ا اعمال بد خوشون دس کشیدن و توبه بکوردن. ۱۴ اما م روز
 قیامت، تحمل مجازات سی صور و صیدون آسونتر ببووه تا سی شُمون. ۱۵ ای
 مردم شر کفرناحوم شُمون چه گووم؟ آیا تا به آسُمون سر بُلند کُنی؟ نه تو تا ته
 جهنم سرنگون ببوی.»

۱۶ «هر ک به شُمون گوش دَهه به مو گوش داس و هر ک شُمون رد کُنه
 مون رد کورده و هر ک مون رد کُنه، خداییه که مون فرسَنیده رد کورده.»
 ۱۷ او هفتاد و دو شاگرد پی شودی ورگشتن و گفتن: «ای سرور، حتی
 ارواح آم به نوم تو آ مَون اطاعت کُین.» ۱۸ عیسی به هُنون فرمود: «شیطون
 دیدم که لِف تش برق آ آسُمون به زر اُفتید. ۱۹ مو به شُمون قدرت بخشیدمه تا
 ور کُل نیروا شیطون مسلط بووه و ا منجا مارون و گزدمون گذرده و هُنون
 پامال کُنه و هیچ وخت هیچ چی به شُمون آسیبه نم رسوئه. ۲۰ اما آ یان شاد
 مبایه که ارواح آ شُمون اطاعت کُین، بلکه شودی شُمون آ یان بووه که نومتون
 هم ردیف بهشتیون نوشته بیسه.»

۲۱ هَمو دم، دل عیسی پُر آ شودی روح القدس بیس و کُف: «ای بووه، مالک
 آسُمون و زمین، تون شکر کُتم که ای حقایق آ آدمون فمیده و دونا پنهنون
 کوردیه اما به مردم عادی که به تو ایمون اُردن روشن کوردیه. آ، ای بووه،
 سی یانکه خشنودی تو م یان بید. ۲۲ اوسون ری به هُنون کورد و کُف: بووه
 آسُمونیم خدا، همه چیه در اختیار مو ونده. کووک هیچ ک نم اشناسه الا بووه
 و بوونه آم هیچ ک به دُرسی نم اشناسه، مَر کووک و هُنونه که ا طریق
 کووک اووه ب اشناسن.»

۲۳ اوسون م خلوت، ری به حووریون کورد و کُف: «خووشا به حال شُمون
 که کُل ای چیان ببینه. ۲۴ سی یانکه به شُمون بگووم جلی آ انبیا و پادشاهون
 آرزو داشتن اوچیاییه که شُمون ببینه، بینن و ندیدن و اوچیاییه که شُمون
 بشنُفه، فَمَن و نَمیدن.»

مَثَل سامری خوب

۲۵ روزه یکه آ عالمون تورات ورسید تا پی سؤاله، عیسان امتحون کُنه:
 «استاد، چه وا کُتم تا صوحوب حیات ابدی بووم؟» ۲۶ عیسی در جواب کُف:

«م تورات چه نوشته؟ ا وان چه بَمی؟»^{۲۷} جواب دا: «خدا، معبود خوته پی کُل دل و پی همه جون و پی کُل قووت و پی تموم فکر خودت مُحبت نما؛ و «همسات لِفِ خودت دوس داشته بات.»^{۲۸} عیسی گُف: «جواب دُرس دویی. ایطو کُن تا حیات ابدی داشته بووی.»

^{۲۹} اما او سی توجیه خودش آ عیسی پرسید: «همسام کیه؟»^{۳۰} عیسی پی ای مَثَل جووایش دا: «پیا یهودیه آ شر اورشلیم به شر آریحا برفت. م ره به دَس رزنون اُفتید. هُنون اووه لخت کوردن، کتک رندن و نیمه جون هشتنش و رفتن.»^{۳۱} آ قضا کاهن یهودیه آ همو ره رد بییس. اما وختی تیش به او پیا اُفتید، ره خوشه کج کورد و آیه لا ِیگه جاده رفت.^{۳۲} همیطو لایوه که یکه آ خادومون معبد اعظم بید آ اونجون رد بییس. او آم وختی به اونجون رسید و او پیا دید، ره خوشه کج کورد و آیه لا ِیگه جاده رفت.^{۳۳} اما مسافره که آ قوم سامری بید وختی به اونجون رسید و او پیا دید، دلش به حالش سُخت.^{۳۴} پ پیشش رفت و زخماش پی شراب شُشت و پی روغن زتون چرب کورد و هُنون بس. اوسون اووه سر خر خودش وند و به کارونسرا بورد و آ او پرستوری کورد.^{۳۵} روز بعد، دو سکه نقره به صوحوب کارونسرا دا و گُف: «آ ای پیا پرستوری کُن و آر بیشتر آ یان خرج کوردی، هر وخت ورگشتم به تو بدو هام.»^{۳۶} اوسون عیسی آ او یهودی که معلم تورات بید پرسید: به نظر تو کونشون آ ای سو نفر که آ ای ره گذشتن، ثابت کورد که همسا پیا ییه که به دَس رزنون اُفتید؟»^{۳۷} معلم تورات جواب دا: «وانکه به او ترحم کورد.» عیسی به او گُف: «رو و تو آم ایطو کُن.»

م خونه مریم و مارتا

^{۳۸} م ره خوشون به شر اورشلیم، عیسی و پروونش به دوهاته رسیدن. اونجون زونه مارتا نوم عیسی و یارونش به خونه خودش دعوت کورد.^{۳۹} مارتا خاره داشت که مریم اسمش بید. مریم جُف پاها عیسی نسه بید و به تعالیمش گوش بدا.^{۴۰} اما مارتا سخت مشغول تدارک پذیرویی بید. مارتا پیش عیسی اومه و گُف: «ای سرور، آیا بی انصوفی نی که خارم مون م کار پذیرویی تِنَا هشته؟ به او فرما که مون کمک کُنه!»^{۴۱} عیسی فرمود: «مارتا، خارم! سی راحتی مِمونون خوته خلی ناراحت و مضطرب کُنی،^{۴۲} اما تِنَا یه چی اهمیت داره. مریم همو وان انتخاب کورده و مو نَحْم اووه آ فیض خودم محروم کُتم.»

تعلیم عیسی در باره دعا

۱ روزه عیسی جایه دعا بکورد. وختی دعاش تموم بیس، یکِه ا پِروونش به او گُف: «ای خداوند، دعا کوردنه آموزونمون، هموطو که یحیی به پِروونش آموخت.» ۲ به هُنون گُف: «وختی دعا بگُنه، گووه:

”ای بووه آسُمونی،

نوم تو مقدس و گرامی با،

پادشوهی تو برقرار بووه،

۳ روزی اُمون هر روز به اُمون عطا فرما.

۴ گُناهامون بخشا،

هموطو که اُمون اَم

سی گسونه که ورمون بدی کوردنه

طلب ببخش کُئم.

و اُمون ا وسوسا دیر هل.»

۵ اوسون سی هُنون ای مَثَل رَند و گُف: «کیه آ شُمون که دوسه داشته بووه و دوشش نصف شو پیشش رووه و گووه: ”ای دوس، سو تا نون به مو قرض ده، ۶ سی یانکه یکِه ا دوسونم ا سفر رسیده و چی ندارم تا نوهاش وئم،” ۷ و او ا م خونه جوواب دهه: ”مزاحم مبات. در قفله و بچونم م رختخوون. ا جام نترم ورسم و چی به تو دوهام.” ۸ عیسی به هُنون گُف: هر چن سی دل دوسی نورسه و چی به او ندهه، سی دل اصرارش بورسِه و هر چی احتیاج داره به او بدهه.»

۹ «پ به شُمون بگووم، خاسه بایه که به شُمون دایه ببووه؛ کلمجو گُنه و پدا بگُنه؛ در کووه که در به ریتون بگوشه. ۱۰ سی یانکه هر ک خاسه بووه، به دس آره؛ و هر ک کلمجو گُنه، پدا بگُنه؛ و هر ک در کووه، در ریش بگوشه. ۱۱ شُمون بوون، کونتون آر کووکش ا او موهی خاسه بووه، ماره به او بدهه؟ ۱۲ یا آر تخموره خاسه بووه، گزومه به او بدهه؟ ۱۳ پ آر شُمون که آدمون بده هسه، دونه که وا چیا خوب به بچونتون دهه، چفده بیشتر بووه آسُمونی شُمون روح القدس به هُنون که آرش خاسه بوون بدهه!»

عیسی و بعزبول

۱۴ یه ر عیسی، دو پلیدیَه ا شخصه که گُنگه بید اخراج کورد. وختی دو

اخراج بیس، پیا گنگه ترس قصه گنه و مردم جرون بیسن. ^{۱۵} اما بعضیه آ
 هُنون گفتن: «او دیون به یوری شیطون که رئیسشونه، اخراج بگنه.»
^{۱۶} بعضیه آ هُنون به نیت امتحون کوردن عیسی، آ او نشونه آسمونی مَخاسن.
^{۱۷} اما عیسی فکرا هُنون فَمید و پی چن مَثَل به هُنون ثابت کورد که پی قدرت
 شیطون دیون اخراج نم گنه: «هر حکومتیه که به ضد خودش ورسه آ بن
 برووه و آر آدمون خونه علیه یکدو دسه دسه بیون خونادشون آ بن برووه.
^{۱۸} آر شیطون آم علیه خودش ورسه، چطو تره حکومتش ثابت هله؟ یان سی دل
 یان گووم که ادعا بگنه مو دیون به یوری شیطون اخراج گنم. ^{۱۹} آر مو به
 یوری شیطون دیون اخراج گنم، شاگردون شمون به یوری کی هُنون اخراج
 بگنن؟ پ هُنون، ادعا شمون رد گنن. ^{۲۰} اما آر مو پی قدرت خدا دیون پلید آ
 مردم اخراج گنم واونسه بووه که پادشوهی خدا به شمون رسیده. ^{۲۱} عیسی
 پی ای مَثَل گف: هر چن که قدرت شیطون زیاده اما قدرت مو آ او بیشتره. هر
 وخت پیا زوردار و مسلحه آ خونه خودش پاسیونی گنه، مال و منالش در آمون
 منه. ^{۲۲} اما وختی گسه زوردارتر آ او سرش هوجیم آره شکستش دهه، سلاحی
 که او پیا به وان توکل داره آ او ب اُسونه و گل مالش آ دسش اُسونه. ^{۲۳} هر ک
 پی مو نی، به ضد مون و هر ک مون یوری نگنه، در اصل بر علیه مون.»
^{۲۴} «عیسی پی مَثله فرمود: وختی که دو آ گسه اخراج بووه او شخص وا آ
 روح خودش مراقبت گنه، سی یانکه او دو به جاها خشک و لم یزرع برووه تا
 جایه سی اسراحت پدا گنه. اما وختی نم جوره پی خودش بگووه: ”به خونه که
 آ وان او مَمه، بورگردم.“ ^{۲۵} اما وختی به اونجون برسه و خوننه شسته و روفته
 بیینه، ^{۲۶} اوسون برووه و هف دو بتر آ خودش آم میاره و گلشون میان تو و م
 او شخص ساکن بیون. در نتیجه، دس آخر ای شخص بتر آ حال اولش
 ببووه.»

^{۲۷} وختی که عیسی ای قِصان بگف، زونه آ منجا جمعیت پی صدا بلند گف:
 «خووشا به حال او ماره که تون به دنیا آورد و تون شیر دا.» ^{۲۸} اما عیسی
 در جواب گف: «خووشا به حال هُنون که کلوم خدان بشنن و به وان عمل
 گنن.»

نشونه یونوس

^{۲۹} وختی به تعداد جمعیت اضاف بیس، عیسی گف: «ای نسل، نسل
 شروریه. دما نشونه آسمونی هسن! اما نشونه به هُنون دایه نم بووه جز نشونه
 آسمونی یونوس نبی. ^{۳۰} سی یانکه هموطو که یونوس سی مردم نِنوا نشونه

بید، کووک انسان سی ای نسل نشونه آسُمونی ببووه. ^{۳۱} م روز قیامت، ملکه سبا پی مردم ای نسل بورسَه و محکومشون بگُنه، سی یانکه او آ او سَر دنیا اومه تا حکمت سلْمون نبی شَنفَه و ایسون مو که گفتر آ سلْمون نبی هِسْم اینجون پِن شَموئِم. ^{۳۲} مردم سَر نِنوا م روز قیامت پی ای نسل بورسِن و هُنون محکومشون بگُئن، سی یانکه هُنون سی دل موعظه یونوس توبه کوردن و ایسون مو که گفتر آ یونوس نبی هِسْم، اینجون پِن شَموئِم اما شَمون توبه نَم کُنه.»

چراغ بدن

^{۳۳} «عیسی به هُنون گُف: هیچ ک چراغ ک نم گولنه تا وان م پستو وَنه یا وان زر سلَه وَنه، بلکه چراغ سَر چراغدون وَنه تا هر ک آیه تو نور بیته. ^{۳۴} تیت، چراغ بدن تون. آر تیت سالم بووه، کُل وجودت روشن ببووه. اما آر تیت بده، وجودت به کُل ظلمات گِره. ^{۳۵} پ هوشیار بات مبادا نور حقیقه که گمون کُنی در وجودته، ظلمات بووه. ^{۳۶} سی یانکه آر کُل وجودت روشن بووه و هیچ جزه آ وان توریک نبووه، اوسون لِفِ وختی که نور چراغ وِر تو بَرنه، به کُل م روشنویی برووی.»

وای به حال علما فریسی و فقها

^{۳۷} وختی عیسی قِصا خوشه کورد، یکه آ عالمون فرقه فریسی اووه سی غذا خوردن دعوت کورد. پ عیسی به خوئش رفت و سَر سفرش نشس. ^{۳۸} شخص فریسی تعجب کورد بید آ یانکه دید عیسی قبل آ شوم دَساش طبق رسمشون نشسته و سَر سفره نشسه. ^{۳۹} اوسون عیسی خطاب به او گُف: «شَمون فریسیون ری قدح و صحن پاک کُنه، اما شَمون خوتون آ داخل پُر آ طمع و بدیه! ^{۴۰} ای نادونون، آیا وانکه ظاهر آفرید، باطن ن آفرید؟ ^{۴۱} پ آ مُحبت درونی خوتون صدقه دهه تا به کُل درون شَمون پاک بووه.»

^{۴۲} «وای به حال شَمون ای فریسیون! شَمون آنعا و شوت و همه رقم سبزی ده یک وان به خدا بدهه، اما عدالت و مُحبت خدان ندید گِره. هُنون واسکه بجا ب آورده بی یانکه هُنون ندید گِره. ^{۴۳} وای به حال شَمون ای فریسیون! سی یانکه دوس داره م عبادتگاهها م بترین جا نشینه و مردم آم م بازار شَمون سلام گوون. ^{۴۴} وای به حال شَمون! سی یانکه باطن شَمون لِفِ گوراییه که سینگ قبر ندارن و نامعلومن و مردم ناکومونی سَر هُنون ره بروون.»

^{۴۵} یکه آ فقها در جواب گُف: «استاد، تو پی ای قِصا به اُمون آم اهانت کُنی.» ^{۴۶} عیسی فرمود: «وای به حال شَمون آم، ای فقها سی یانکه شَمون

بارا کمر اشکن سر شون مردم بونه، اما خوتون حاضر نسه حتی کله تکون ديه. ^{۴۷} وای به حال شمون! سی یانکه شمون سی پغمبرونه مقبره درس گنه که بوونتون گشتنشون! ^{۴۸} پ شمون کارا بوونتون تصدق بگنه و به اعمال هنون روضی هسه، هنون پغمبرون گشتن و شمون مقبراشون بسازه. ^{۴۹} سی یان حکمت خدا بفرمایه که "مو سی هنون پغمبرون و رسولون بفرستم. اما آزشون بگشن و آزشون آزار برسونن." ^{۵۰} پ، خین گل پغمبرونه که خینشون اول دنیا تا ایسون رخته بیسه، به گردن ای نسل حاضره - ^{۵۱} آ خین هابیل تا خین زکریای پغمبر که بن قربونگا و محرابگا گشته بیس. آ به شمون بگووم، آ ای نسل بازخاس بیووه. ^{۵۲} وای به حال شمون ای فقها! سی یانکه کلیل داخل بیسن به علم و حقیقت م دس خوتون گروفتیه نه خوتون داخل بووه و نه بهله بقیه داخل بوون.»

^{۵۳} هموطو که عیسی آ اونجون برفت معلمون تورات و علما فریسی شرو کوردن به عیسی فشار آوردن و مخاسن اووه تحریک کین که در مورد خلی چیا قصه گنه ^{۵۴} و در کمین بیدن تا عیسی شاید چی گووه و سی دل وان عیسان گروفتار کین.

۱۲

هشدار و تشویق

^۱ اوسون، چن هزار تن دور عیسی گرد بیسن، اوطو که پا سر پا یکدو بوندن. عیسی اول پی شاگردونش قصه کورد و گف: «آ خمیرمایه عالمون فرقه فریسی که دو ری بیدنه، دیری گنه.» ^۲ هیچ چی پوشیده نی که آشکار نبووه و هیچ چی مخفی نی که معلوم ندهه. ^۳ اوچیاییه که م توریکی گفتیه، م روشنویی شفته ببووه و اوچیاییه که پش درا بسه بخ گوشا یکدو بگفتیه، آ یلندی بونا اعلام گنه.

^۴ «ای رفقون، به شمون بگووم آ کسونه که جسم بگشن و بیشتر آ یان نترسه بوون کاره کین، مترسه. ^۵ اما به شمون بگووم آ کی وا ترسه: آ وان که بعد آ گشتن جسم، قدرت داره به جهنم بهه. آ، به شمون بگووم، آ او ترسه. ^۶ مر بن بنگشت به دو پیل سیه تم فروشن؟ پی ای وجود، حتی یکه آ هنون پیش خدا آ یاد تم رووه. ^۷ حتی میا سر شمون به گل شمارسنه. پ مترسه، سی یانکه ارزش شمون، آ قبه بنگشت بیشتره.»

^۸ «به شمون بگووم، هر ک مون پیش مردم اقرار گنه، کووک انسان ام اووه

در حضور ملاکون خدا اقرار کُنه. ^۹ اما هر کَ پیش مردم مَوَن انکار کُنه، مو اَم در حضور ملاکون خدا اووَه انکار کُئم. ^{۱۰} هر کَ قِصَه به ضد کووک انسان کُنه، آمرزیده ببووه، اما هر کَ به روح القدس کفر کُنه، آمرزیده نَم بووه. ^{۱۱} وختی شُمون سی محاکمه، به عبادتگاهای یهود و پیش گپون قوم و حاکمون بَرَن، نگرُون مَبایه که چطو ا خوتون دفاع کُنه یا چه گووه، ^{۱۲} سی یانکه روح القدس هموسون به شُمون ب آموزونه که چه گووه.»

مَثَل پیلدار نادون

^{۱۳} یَکته گسِه ا منجا جمعیت به او گُف: «استاد، به برارُم گو میراث بوومون پی مو بَر کُنه.» ^{۱۴} عیسی جواب دا: «ای پیا، کی مون بِن شُمون قوضی یا مامور کورد تا میراث بِنِتون بَر کُئم؟» ^{۱۵} پَ به مردم گُف: «دلتون دِهه و ا هر نوع حرص و طمع دیری کُنه، سی یانکه زندگی آدم به زیوتی مال و منالاش نی.» ^{۱۶} اوسون ای مَثَل سیشون اورد: «زمین یَه آدم پیلداره خلی محصول دا. ^{۱۷} او پیا پیلدار پی خودش فکر کورد، ”چه کُئم، سی یانکه جایه سی اَمبار کوردن محصول خوَدُم نذارُم؟“ ^{۱۸} اوسون پی خودش گُف: ”توَنم چه وا کُئم! انبارا خومَه خراب کُئم و انبارا گفتره بسازُم و کُل گنوم و اموال خومَه م هُنون ذخیره بکُئم. ^{۱۹} اوسون پی خوَدُم بگووم ای جون، سی سالا درازه محصول فراوون وردوشتیَه. ایسون اَسودَه زندگی کُن؛ خور و نوش و به کِف بات.“ ^{۲۰} اما خدا به او گُف: ”ای نادون! هَمی اَمشو جونت گروفته ببووه. پَ اوچپاییه که وردوشتیَه، سی کی بَمِن؟“ ^{۲۱} آ، نادونه او گسِه که م ای دنیا مال و ثروت کُرد کُنه، اما توشه سی آخرتش کُرد نَم کُنه.»

نگرون دنیا مَبایه

^{۲۲} اوسون عیسی به شاگردونش گُف: «پَ به شُمون بگووم، نگرُون زندگی خوتون مَبایه که چه خوره یا نگرُون بدن خوتون که چه پوشه. ^{۲۳} زندگی ا خوراک و بدن ا پوشاک مهمترَه. ^{۲۴} قلاغون سیل کُنه: نه بکارن و نه درو بکُین، نه که دون دارن و نه انبار؛ پی کُل هُنون که گفتم، خدا به هُنون روزی بدهه. و شُمون چقده با ارزشتر ا باهندونه! ^{۲۵} کیَه ا شُمون که ترسه بووه پی دل نگرونی، یَه ساعت به عمر خودش اضافه کُنه. ^{۲۶} پَ، آر ا انجوم ایطو کار کوچوکَه عاجزه، سی چه نگرُون باقَه چیا هسِه؟ ^{۲۷} کُلا بهوریَه سیل کُنه که چطو گپ ببوون؛ نه زحمت بگشن و نه برسِن. به شُمون بگووم که حتی سلُمون اَم پی کُل شکوه و جلالش لِف یکه ا هُنون آراسته نبیس. ^{۲۸} پَ آر خدا علوف صحران که امروز هی و صوبا م تَنیر بسَه ببووه، ایطو پپوشنه، چقده

بیشتر شُمون، ای کم ایمونون! ^{۲۹} پَ دُما یان مَبایه که چه خوره یا چه نوشیه؛ نِگرون هُنون مَبایه. ^{۳۰} سی یانکه مردم بی ایمون دُما ایطو چِیابین، اما بووه شُمون دونه که به کُل هُنون نیاز داره. ^{۳۱} بلکه شُمون دُما پادشوهی او بایه، که کُل هُنون آم به شُمون دایه ببووه.»

^{۳۲} «ای گِله کوچوک، مترسه، سی یانکه خوشحولی بووه شُمون یان که پادشوهی اَسْمونیه به شُمون عطا کُنه. ^{۳۳} پَ، هر چی داریه فروشیه و به فقیرون دِهه تا ایطو سی آخرتتون گنج و ثروتیه گِرد کورده بووه، ثروتیه که هیچ وخت تلف نم بووه و دُزون به وان دَسشون نم رَسه. ^{۳۴} سی یانکه هر جا گنجتون اونجون، دلتون آم اونجون.»

خادومون کمر بَسِه خدا

^{۳۵} «عیسی به شاگردونش کُف: کمر سی خدمت بنده و آماده بایه و چراغان روشن هِله. ^{۳۶} اِف کسونه بایه که منتظرن آغاشون آ جشن دعوت ورگرده، تا وختی آ رَه رَسه و دَر زَنه، زیتَره دَر سیش گوشن. ^{۳۷} خووشا به حال او خادومونه که وختی آغاشون ورگرده، هُنون بیار بیئه. به یقین، به شُمون بگووم، خودش کمر به خدمتتون ببنده؛ آ، هُنون سر سفره بنشونه و آ هُنون پذیرویی بکُنه. ^{۳۸} خووشا به حال او خادومونه که آغاشون وختی نصف شو یا دم دَما سحر آیه هُنون بیار بیئه.» ^{۳۹} «آر صوحوبخونه دونس که دُر چه وخت میایه، بیار موند و نم هشت م خوئش آیه. ^{۴۰} پَ شُمون آم آماده بایه، سی یانکه کووک انسان م ساعتی بمیا که بندیرش نَسِه.»

^{۴۱} پَطْرُس پرسید: «آغا، آیا ای مَثَل سی اُمون بزنی یا سی همه؟» ^{۴۲} عیسی مسیح در جواب کُف: «پَ او مباشر امین و دونا کیه که اربابش اووه به سرپرستی خادومون خوئش گمارده بووه تا بر خوراک هُنون به موقع دَهه؟» ^{۴۳} خووشا به حال او غلومه که وختی اربابش ورگرده، اووه مشغول کار بیئه. ^{۴۴} یقین داشته بایه که اووه سر کُل مایملک خودش بگماره. ^{۴۵} اما آر او غلوم پی خودش فکر کُنه که «اربابم م اومین در کُنه»، وَنه به آزار خادومون و خوردن و نوشیدن و شرابخوری، ^{۴۶} اوسون اربابش م روزه که انتظار نداره و م ساعتی که بندیرش نی بمیایه و اووه ا منجا دو قُل کُنه و م جایگا خیانتکارون ببَهه.»

^{۴۷} «او خدمتکاره که وظیفه خوشه دونسه بووه و به وان عمل نکُنه، به سختی مجازات بووه. ^{۴۸} اما آر کسبه ندونسه عمل خلافه انجوم دَهه، کمتر مجازات ببووه. به هر ک بیشتر دایه بووه بیشتر آم آزش مَخَن و به هر ک که

بیشتر آمونت دایه بووه آم بیشتر آزش خاسه ببووه.»

هشدار درباره اختلاف و جدویی

۴۹ «عیسی به شاگردونش گُف: مو اوَممه تا سر زمین تَش داوریه گولُم و ای کاش زیتره ای تَش گولس! ۵۰ سی مو تجربیات سخته در پشه که وا ا هُنون گذرُم و چقه در فشارُم تا به انجوم رسن. ۵۱ گمون گُنه اومین مو باعث صلح و اُشتی بن مردم ببووه؟ نه، اومین مو باعث اختلاف بن مردم ببووه. ۵۲ ا ایسون به بعد، م یه خوئه آر پن تا بوون؛ سو نفر علیه دو نفر و دو نفر علیه سو نفر بوسن. ۵۳ بووه علیه کووک و کووک علیه بووه، مار علیه دختر و دختر علیه مارش، خسی علیه بی و بی علیه خسی.»

قبل آ یانکه در بووه حسابتونه پی خدا صاف گُنه

۵۴ اوسون به جوماعت گُف: «وختی ببینه اوره م مغرب دیار دهه، یکنه بگووه: ”بارون بزئه،“ و بارون آم بزئه. ۵۵ و وختی که باد جنوب آیه، بگووه: ”هوا گرم ببووه،“ و ایطو ببووه. ۵۶ ای دوریون! شُمون که خوب دونه وضعیت زمین و اُسْمون تعبیر گُنه، چطوره که آ تعبیر ایسون عاجزه؟» ۵۷ «اچه نخه حَققت قبول گُنه؟ ۵۸ وختی که پی شوکی خودت پیش حاکم روی، تقلا کُن تا م ره پی او اُشتی گُنی، مبادا تون پیش قوضی کشونه و قوضی تون به نگبون سُپوره و به زندون اُفتی. ۵۹ به تو بگووم که تا قرش آخر ندهی، آ زندون خلاص نم بووی.»

۱۳

دعوت به توبه

۱ هَمو وخت به عیسی خبر دان که پیلاتس حاکم وخت، عده آ زائرون جلیلیه م شر اورشلیم وخت تقدیم قربونی م خونه خدا، قتل عام کورده. ۲ عیسی پی شنفتن ای خبر فرمود: «آیا فکر گُنه ای جلیلیون، آ باقه مردم جلیل گُناکارتر بیدن که ایطو عذاب دیدن؟ ۳ اصلا ایطو نی، به شُمون بگووم آر توبه نکُنه گلتون لف هُنون گروفتار عذاب ابدی ببووه. ۴ و آیا گمون بکُنه او هیجده تن که برج سیلوام سر هُنون رومس و موردن، آ باقه ساکنون شر اورشلیم خطاکارتر بیدن؟ ۵ به شُمون بگووم که ایطو نی. بلکه آر توبه نکُنه، به گل هلاک بووه.» ۶ اوسون عیسی ای مَثَل سیشون اُورد: «پیاپه درخت انجیره م باغ انگیر

خودش کاشت. اما هر وقت سی چندن میوه اونجون رفت میوه وَر او درخت نَم جوس. ^۷ پَ به باغبون، باغ آنگیر گُف: «سو ساله سی چندن میوه ای درخت میایم اما هنی یه انجیر آم نداس. ای درخت بُر، آچه وا خاک هدر دَهه؟» ^۸ اما باغبون گُف: «ای آغا، هل یه سال دیگه آم مننه. هل گردش بگنم و کودش دو هام. ^۹ آر سال دیگه میوه دا که چه بتر؛ اما آر میوه ندا اوسون بُرش.»

شفا زونه علیل م روز شَمبِه مقدس

^{۱۰} روزه آر روزا م یکه آ شَمبِه مقدس، عیسی م یکه آ عبادتگاهها یهود تعلیم بدا. ^{۱۱} اونجون زونه بید که روح پلیده اووه هیجده سال علیل کورد بید. پشتش دولو بیس بید و نترس راس وسه. ^{۱۲} وختی عیسی اووه دید، اووه بونگ کورد و فرمود: «ای زونه، آمرضی خودت شفا پدا کوردی!» ^{۱۳} اوسون و ش دَس گشید و او یکنه راس وسید، خدان ستایش کورد. ^{۱۴} اما رئیس عبادتگاهها یهود آ یانکه عیسی روز شَمبِه مقدس شفا دا بید، چر اوومه و به مردم گُف: «شیش روز سی کار کوردن داره. م او روزا بیایه و شفا گره، نه م روز شَمبِه.» ^{۱۵} اما عیسی مسیح در جواب به او گُف: «ای دوری! مَر تو خودت روز شَمبِه کار نَم گنی؟ مَر م ای روز گو یا خرت نَم گوشی و سی او داین در نَم بری؟» ^{۱۶} پَ آیا نواسکه ای زونته که آ نسل ایروهم و شیطن هیجده سال اسیرش کورد بید، م روز شَمبِه آ بند آزاد گنم؟» ^{۱۷} پی شفتن ای قصه، دشمنونش به گل شرمونده بیسن، اما مردم آ معجزاش غرق در شودی بیسن.

مئل دونه خردل و مثل خمیرمایه

^{۱۸} اوسون عیسی گُف: «پادشوهی خدا وَر چه بیره؟ وان به چه تشبه گنم؟» ^{۱۹} لِف دونه که شخصه وان گروفت و م باغ خودش کاشت. او دونه سوز بیس و درخته بیس، اوطو که باهندون آسُمون او من و سر شاخاش لونه کوردن. ^{۲۰} آندو گُف: «پادشوهی خدان به چه تشبه گنم؟» ^{۲۱} لِف خمیرمایه که زونه گروفت و پی سو کیسن آرد قوطی کورد تا گل خمیر شست.

در تنگ

^{۲۲} عیسی م ره شر اورشلیم، به شرا و دوهاتا برفت و تعلیم بدا. ^{۲۳} روزه شخصه آ او پرسید: «ای آغا، آیا تبا تعداد کمه آ مردم نجات ببینن؟» عیسی به هنون گُف: ^{۲۴} «سخت تلاش گنه تا آ در تنگ داخل بووه، سی یانکه به شمون بگووم، خلی آ مردم تقلا بگنن تا داخل بوون، اما نترن. ^{۲۵} وختی که ارباب خونه ورسه و در بنده، شمون در بمنه، در بزیه و بگووه: «ای ارباب در

ریمون گوش!“ اما او جواب دَهَه: ”شُمونَ نَم اِشناسُم؛ ندوئم اَ کجا میایه.“^{۲۶} اوسون شُمون بگووه: ”أمون پی تو خوریم و نوشیدیم و تو م کیچا شرَ أمونَ تعلیم بدویی.“^{۲۷} اما او به شُمون جواب دَهَه: ”شُمونَ نَم اِشناسُم؛ ندوئم اَ کجا میایه. ای بدکارون اَ مو دیر بایه.“^{۲۸} اوسون وختی ببینه که ایروهم و یعقوب و کُل انبیا م ملکوت خدان و خوتون در موندییه، اَ شدت ناراحتی بگریوه و لوواتونه بگره.^{۲۹} مردم اَ شرق و غرب و شَمال و جنوب و مشرق و مغرب بمیان و م ضیافت ملکوت خدا شرکت کُنن.^{۳۰} یقین داشته بایه هُنون که ایسون خوار و خفیف حساب بوون، م او زمون خلی سرافراز بوون و هُنونه که ایسون مورد تعریف و تمجیدن، م او زمون، خوار و خفیف حساب بوون.»

غصه عیسی سی شر اورشلیم

^{۳۱} هَموسون چِن تا اَ عالمون فرقه فریسی پیش عیسی اوین و گفتن: «اینجونَ ترک کُن و جایه دِگه رو، سی یانکه هیرودیس پادشا مَخو تونَ کُشه.»^{۳۲} در جواب کُف: «رووه و به او رووا گووه: ”أمروز و صوبا دیونَ اخراج کُئم و مردمَ شفا بدوهم، و م روز سووم خدمت خومَه تموم کُئم.“^{۳۳} اما امروز و صوبا و پَصوبا وا به رَم ادامَه دوهم، سی یانکه محالَه نبی در اَ شر اورشلیم کُشته بووه.“^{۳۴} ای اورشلیم، ای اورشلیم، ای قاتل پَعَمیرون و سنگسارکُننده رسولونه که پیشت فرسَنیده بیسن! چِن رَ مَخاسَم لِفِ مرغِه که بَجیلونش زَر بالا خودش گِرد بگَنه، بچون تونَ گِرد کُئم، اما نخوسی!^{۳۵} به تو بگووم که خونت بی گس مَنه. و به شُمون بگووم دونسه بایه که دِگه مونَ نَم ببینه تا روزِه که گووه: ”مبارک با وانکه به نوم خداوند ب آیه.“»

۱۴

عیسی م خونِه فریسی

^۱ یکِه اَ روزا شَمبِه مقدس عیسی سی صرف غذا به خونِه یکِه اَ گپون فرقه فریسی رفت بید، حصار پی دقت اووه زَر نظر داشتن.^۲ نوها او پیایه بید که لارش اُو اُورد بید.^۳ عیسی اَ فقها و عالمون فریسی پرسید: «آیا شفا دابن م روز شَمبِه جایزه یا نه؟»^۴ هُنون چی نگفتن. پَ عیسی دَس او بیان گروفت و شفا داش و به خوئش فرسَنید.^۵ اوسون ری به هُنون کورد و پرسید: «کونتون اَ شُمونَ که کووک یا گووش روز شَمبِه م چه اَفته و یکتَه نرووه وانَ دِراره؟»^۶ هُنون جووايه سی ای چیا نداشتن.

مَثَلِ مَمُونِ عَرُوسِي

۷ وختی عیسی دید ممونون چطو تقلا بکُڼن بالا مجلس نشینن، ای مَثَلِ سیشون اُورد: ۸ «وختی گسبه شُمونَ به مجلس عروسی دعوت کُڼه، بالا مجلس منشیننه، سی یانکه شاید گسبه سرشناس تر ا شُمون دعوت بیسه بووه. ۹ در ای صورت میزبانیه که هر دون شُمونَ دعوت کورده، بمیایه و به تو بگووه: "جات به ای شخص ده." اوسون پی شرموندگی وا زر مجلس نشینی. ۱۰ اما هر وخت گسبه مَمونت کُڼه، رو و زر مجلس نشینن، تا وختی میزبان آیه، تونَ گووه: "دوسم، فرما جا بالاتره نشینن." اوسون پیش کُل ممونون ری سَفِد ببووی. ۱۱ سی یانکه هر کَ تقلا کُڼه خوشه گپ نشون دهه، خار و خفیف بووه، اما گسبه که خوشه اُفتاده گره سر بِلند ببووه.»

مَثَلِ مَمُونِي گپ

۱۲ اوسون عیسی به میزبانش کُف: «وختی ضیافت ناهار یا شومه بدهی، رَفَقون و برارون و قومون و همسون پیلدار خوته دعوت مکن؛ سی یانکه هُنون اَم تونَ دعوت کُڼن و ایطو عوض بینی. ۱۳ اما وختی مَمونیه دهی و فقیرون و شَلون و فلجون و کورون دعوت کُڼی، برکت گری. ۱۴ اوسون خدا م روز قیامت تونَ اجر بدهه سی یانکه گسونیه خدمت کورده که نترسنه مُحَبَّت جبران کُڼن.»

۱۵ وختی یکه ا هُنون که پی عیسی همسفره بید ای قِصانَ شَنف، کُف: «خووشا به حال وانکه م ضیافت ملکوت خدا شرکت کُڼه.» ۱۶ اما عیسی پی مَثَله به او کُف: «شخصه ضیافت گپه ترتیب دا و خلیان دعوت کورد. ۱۷ چو وخت شوم رسید، خادمش فرسند تا دعوت بیسونه گووه، "بیایه که همه چی آمادس." ۱۸ اما هُنون هر کونشون عذر و بونه اُوردن. یکه کُف: "مزرعه خریدمه که وا رووم وان بیئم. خواهش کُڼم عذرَم پنیری." ۱۹ یکه دگه کُف: "پن جُف گو خریدمه و ایسون م رهم تا هُنون و ارسی کُڼم. خواهش کُڼم عذرَم قبول کُڼی." ۲۰ سوومی اَم کُف: "تازه زونه اُسوندمه و سی دل یان نترم ائم." ۲۱ پ خادم ورگشت و ای چیان به آغاش خبر دا. میزبان چر اومه و به خادمش دستور دا فورن به کیچه و بازار شر رووه و فقیرون و کورون و شَلون و فلجون بیاره. ۲۲ خادم کُف: "ای آغا، دستورت انجوم دام، اما هنی جا هی." ۲۳ پ ارباب کُف: "به جادا و کوره رها ا شر به در رو و پی اصرار مردم به ضیافتم بیار تا خونم پُر بووه. ۲۴ به شُمون بگووم که هیچ کونشون ا دعوت بیسون، شوم مونَ نم چشن."»

^{۲۶} بن رَه جوماعت زیادَه اَ دُما عیسا برفتن. او ری به هُنون کورد و فرمود: «هر کَ مَخو پرو مو بووه، وا مونَ اَ بووه و مار، زونه و بَجَه، برار و خار و حتی اَ جون خودش بیشتر دوس داشته بووه. ^{۲۷} و هر کَ صلیب خوشه سر شونش نونه و اَ دُما مونَ آیه، شاگرد مو نترَه بووه.»

^{۲۸} «کونتون اَ شُمونَ که خاسَه بووه بنا ساختن برچه ونَه و اول نشینَه تا هزینَه وانَ برآورد گُنه و بینَه آیا ترَه وانَ وارونه یا نه؟ ^{۲۹} مبادا وختی پاکار ساختمونَ وند، نترسه بووه کار ساختمونَ وارونه! اوسون همه مسخرش کُین، ^{۳۰} بگوون: "ای شخص وند به ساختن، اما نترس وانَ تموم گُنه!"»

^{۳۱} «همیطو عیسی مثلَه دِگه به هُنون گُف: کو پادشاس که روهی جنگ پی پادشاهه دِگه بووه، بی یانکه اول نشینَه و فکر گُنه که آیا پی ده هزار سرباز ترَه ری به ری گسبه رووه که پی بیس هزار سرباز به جنگ او میایه؟ ^{۳۲} و آر بینَه که اووه جون جنگ کوردن پی او نی، اوسون تا سپا دشمن دیره، سفیره بفرسنَه تا تقاضا صلح گُنه.» ^{۳۳} گسبه که مَخو شاگرد مو بووه، اول وا نشینَه و حساب گُنه که آیا ترَه سی دل مو اَ مال و دورویی خودش تیَه گُنه یا نه؟

^{۳۴} «نمک خوبه، اما آر نمک مزه خوشه اَ دَس دهه، دِگه به چه درد خوره؟ ^{۳۵} نه به کار زمین آیه و نه به درد کوپه کود؛ بلکه وانَ برزن در. هر کَ گوش شنوا داره، شنفه!»

مَثَل بَره ول بیسه

^۱ خراجگرون و گُناکارون کُلتشون پیش عیسی گُرد بیسن تا قِصاش فَمَن. ^۲ اما عالمون فرقه فریسی و معلمون تورات پی غُر غُر بگفتن: «ای شخص گُناکارونَ بپذیره و پی هُنون همسفره ببووه.»

^۳ پَ عیسی ای مَثَل سیشون آورد: ^۴ «کونتون اَ شُمونَ که صد بَره داشته بووه و وختی یکَه اَ هُنون ول بووه، او نود و نه تانَ مَ صحرا نهله و دُما او ول بیسه نرووه تا وانَ جورَه؟ ^۵ وختی بَره ول بیسنه جوس، وانَ پی شودی سر شون ونَه ^۶ و به خونه اومسه، رَفقون و همسونَ گُرد گُنه و بگووه: "پی مو شودی گُنه، سی یانکه بَرمه که ول بیس ببَد اَندو جوسم." ^۷ به شُمون بگووم، ایطو اَم سی یَه گُناکار که توبه بگُنه، شودی خلی گِپَه مَ اَسْمون بر پا ببووه تا سی نود و نه صالحه که محتاج به توبه نسن.»

مَثَل سِکِه وِل بِيَسَه

^۸ «و یا کو زوئس که ده سِکِه نقره داشته بووه و وختی یکه ا هُنون وِل بووه، چراغه نگولنه و خوئنه نروفه و تا وان نجوسه، ا کلمجو نوسه؟^۹ و وختی وان جوس، رَفَقون و هَمسون بونگ زنه و بگووه: ”پی مو شودی کُنه، سی یانکه سِکِه وِل بيبسه خومه آندو جوسم.“^{۱۰} به شُمون بگووم، ابطو ام، سی توبه یه گُناکار، در حضور ملاکون خدا شودی بر پا ببوه.»

مَثَل کووک وِل بيبسه

^{۱۱} اوسون ادامه دا و فرمود: «بپایه دو کووک داش. ^{۱۲} روزه کووک کوچوک به بووه خودش گُف: ”ای بووه، سَمیه که ا دورویی تو به مو برسنه، ایسون به مو ده.“ پ بووه مال خوشه بن هر دون بر کورد. ^{۱۳} هنی چند روز ا یان نگذشت بید که، کووک کوچوکر هر چی داش گرد کورد و روهی دیار دیره بیس و مال و منال خوشه اونجون به عیوشی به باد دا. ^{۱۴} وختی هر چی داشت خرج کورد، قحطی شدیده م او دیار اومه و او سخت محتاج بیس. ^{۱۵} سی دل یان، خدمتکوری یکه ا مردم او محل پشه کورد، او ام اووه به مزرعش فرسند تا خوکون غذا دهه. ^{۱۶} کووک آرزو داشت گده خوشه پی خوراک خوکون سیر کُنه، اما هیچ ک به او چی نم دا. ^{۱۷} اخیر به خودش اومه گُف: ”م خونه بووم خدمتکاروئم به اندازه کوفی خوراک دارن حتی بیشتر ا وان ام دارن مو اینجون دارم ا گُسنی بمیرم. ^{۱۸} پ ورسم و پیش بووم برووم و بگووم: ”بووه، در حق تونو در حق خدا گُنا کوردمه. ^{۱۹} دِگه پرازنده نسُم کووکت خونده بووم. پی مو لف یکه ا خدمتکارونت رفتار کُن.“

^{۲۰} پ کووک ورسید و روهی خونه بووش بیس. اما هنی دیر بید که بووش اووه دید، دلش به حالش سوخت و دو کند، گروفتش اُش و غرق بووش کورد. ^{۲۱} کووک گُف: ”بووه، در حق تونو در حق خدا گُنا کوردمه. دِگه پرازنده نسُم کووکت خونده بووم.“ ^{۲۲} اما بووه به خدمتکارون گُف: ”زیتره! بترین جومنه بیاره و کُنه وش. انگشتره و نه کلکش و کوشه پاش کُنه. ^{۲۳} گوساله پرواره بیاره، سر بُره تا خورم و جشن گرم. ^{۲۴} سی یانکه ای کووک مو مورده بید، زنده بیس؛ وِل بیس بید، پداس دا!“ پ وندن به جشن و شودی کوردن.»

^{۲۵} «اما کووک گفتر م مزرعه بید. وختی نهنگ حوش رسید و صدا رقص و آواز شُف، ^{۲۶} یکه ا خدمتکارون بونگ کورد و پرسید: ”چه خبره؟“ ^{۲۷} خدمتکار جواب دا: ”برارت اومسه و بووت گوساله پرواره سر بُریده، سی یانکه کووکش به سلومتی آندو بدس آورده.“ ^{۲۸} اما کووک گفتر جر اومه نخاس

رووه حوش، پَ بووه اومه دَر و اووه التماسش كورد كه آيه حوش. ۲۹ اما او در جواب بووه گُف: "الان سالاس تون خدمت كُئم و هيچ وخت نبیسه كه دستورات انجوم ندایه بووم، با ای حال هیچ وخت نبیس یه بزغاله كوچوك به مو دهی تا پی رفقونم صفا كُئم. ۳۰ اما ایسون كه ای كووكت وركشته، كووكه كه دورویی تون پی زنون بدكاره به باد داس، سیش گوساله پروراه سر بُریدیَه!" ۳۱ بووه گُف: "كووكم، تو هی پی مونی و هر چی دارم، مال تون. ۳۲ اما ایسون وا جشن گرم و شودی كُئم، سی یانكه ای برار تو مورده بید، زنده بیس؛ ول بیس بید، پداس دا!"

۱۶

استفاده دُرس آ مال دنیا

۱ اوسون عیسی سی شاگردونش حكایت یگه تعریف كورد و به هُنون گُف: «پیا پیلداره مباشره داش كه به حساب و كتاب دورویی او رسیدگی بكورد. اما به او خبر رسید كه مباشرش م اموال او دازه خیانت كُنه. ۲ او شخص پیلدار مباشرشه بونگ كورد و آزش پرسید: "یان چیه كه درباره تو بشنُعم؟ زیتره حسابا خوته بندات سی یانكه آ كار بركنوری."»

۳ «مباشر پی خودش فكر كورد: "ایسون چه كُئم؟ ارباب مَخو آ كار بی كارم كُنه. جون زمین كندن ندارم و آ گدویی آم عار دارم. ۴ ایسون دوئم چه وا كُئم تا وختی كه آ مباشرت بركنار بیسم، مردم مون م خوناشون پذیرا بون. ۵ پ، بیدكارون ارباب خوشه یكه به یكه بونگ كورد. آ اولی پرسید: "چقده به اربابم بیدكوری؟" ۶ او شخص جواب دا: "صد حلب روغن زتون." گُف: "قبضت گر و زیتره نشین نوس پنجا حلب روغن زتون!" ۷ اوسون آ دوومی پرسید: "تو چقده بیدكوری؟" او شخص جواب دا: "صد خروار گنوم." مباشر به او گُف: "قبضت گر و نوس هشتاد خروار!"»

۸ «ارباب، مباشر تقلاب كار سی دل زرنگیش تحسین كورد، سی دل یانكه اشخاص بی ایمون م رابطا خوشون پی بقیه و م كارا خوشون آ مردم خدانشناس زرنگترن. ۹ به شمون بگووم مال دنیان كه م رها بد مصرف ببوونه م رها دُرس استفاده كُنه كه سی خوتون دوسونه پدا كُنه، تا وختی كه مالتون آ بن رووه خونه م آخرت داشته بووه.»

۱۰ «گیسه كه م كارا كوچوك امین بووه، م كارا گپ آم امینه و گسه كه م كارا كوچوك امین نبووه، م كارا گفتر آم امین نتره بووه. ۱۱ پ آ شمون م

مال دنیا امین نبوه، کیه که مال حقیقی به شمون سُپوره؟^{۱۲} آر م مال بقیه خیانت کُنه، کی مال خوتونه به خوتون دَهه؟^{۱۳} هیچ غلومه نتره دو ارباب خدمت کُنه، سی یانکه یا ا یکشون نفرت کُره و یکه دگشونه مُحبت کُنه و یا دل بیه یکه ا هُنون بووه و یکه دگشونه خوار شُماره. شمون آم همیطو نتره هم بنده پیل بووه هم بنده خدا.»

احکام خدا ثابتن

^{۱۴} عالمون فریسی که خلی پیلدوس بیدن وختی ای قِصانَ فَمیدن، عیسانَ به ریشخند گروفتن. ^{۱۵} عیسی به هُنون گُف: «شمون او گسونه هسه که خوتونه به مردم دیندار نشون دِهه، اما خدا ا دلتون خبر داره. او چیاپه که بن مردم زیاد عزت و حرمت دایه ببون، در نظر خدا کراهت آورن!»

^{۱۶} «تا قبل ا موعظا یحیی، تورات موسی و نوشتا انبیا رنما شمون بیدن، اما ایسون که یحیی و مو خبر خووش رَسیدن ملکوت خدانَ بدیم، مردم پی جدیت تلاش کُین تا به وان وارد بوون،^{۱۷} پی ای حال آسونتره آسُمون و زمین ا بن رووه تا یانکه جز کوچوکه ا تورات بی اعتبار بووه!»

^{۱۸} «هر ک زونه خوشه طلاق دَهه و زونه دگه آسونه، زنا کورده و همیطو هر ک زونیه که ا مرش طلاق گروفتنه آسونه، مرتکب زنا بیسه.»

شخص پیلدار و ایلعازر فقیر

^{۱۹} «عیسی داستانه دگه سی هُنون تعریف کورد و فرمود: پیلداره بید که جوما گرون و لطیف وش بید و هر روز به عِش و نوش مشغول بید.^{۲۰} نوها در حوشش پیا فقیریَه بوندن که اسمش ایلعازر بید. ایلعازر لارش ا مرضی زخم بیس بید^{۲۱} و آرزو داش پی ته مونده غذایه که ا سفره او پیلدار بموند، خوشه سِر هله، یانکه هیچ حتی سگون آم ب او من و زخماش بلسیدن.^{۲۲} آ، او فقیر مورد و ملاکون اووه به جوار ابروهیم پغمبر بوردن. پیلدار آم مورد و اووه خاک کوردن.^{۲۳} اما وختی تیانش م دنیا موردن گوشید، خوشه م عذاب دید. ا دیر، ابروهیم دید و ایلعازر در جوارش.^{۲۴} پ پی صدا بُلند گُف: «ای جدم ابروهیم، وَر مو ترحم کُن و ایلعازر فرسن تا تک کلک خوشه م او تر کُنه و زونم خنک کُنه، سی یانکه م ای تش عذاب بگشم.»^{۲۵} اما ابروهیم جواب داد: «کووگم، به یاد آر که تو م زندگی، ا چیا خوب خودت برمند بیسی، پی ای وجود کُل چیا بد نصیب ایلعازر بیسن. ایسون او اینجون م آسایشه و تو م عذوبی.^{۲۶} ا یان گذشته، بن اُمون و شمون شکاف گپیَه؛ هُنون که خاسه بوون ا اینجون پیش تو این نترن و هُنون آم که اونجون نترن پیش اُمون این.»

۲۷ شخص پیلدار گُف: "ای جُدْم، تمنا یانکه ایلعازَر به خوِنه بووم فرسنی،
 ۲۸ سی یانکه مو پِن برار دارم. اووَه فرسن تا براروئم هشدار دَهه، مبادا هُنون
 آم به ای مکان عذاب در اُفتن." ۲۹ اما ابروهیم جواب دا: "هُنون نوشتا موسی
 و انبیانَ دارن که به هُنون ای چیانَ هشدار بدین، برارونت تَرِن به قِصا هُنون
 گوش دِهِن." ۳۰ شخص پیلدار گُف: "نه، ای بووم ابروهیم، اما آر گِسه ا
 موردون پیش هُنون رووَه، هُنون توبه بکُنن." ۳۱ ابروهیم به او گُف: "آر به
 قِصا موسی و انبیا گوش ندین، حتی آر گِسه ا موردون زنده بووه آم متقاعد نم
 بوون."»

۱۷

بخشش، ایمون و وظیفه

۱ اوسون عیسی به شاگردونش گُف: «وسوسه گُنا هی وجود داره، اما وای
 به حال گِسه که بوقیه به سمت ای وسوسا گشونه. ۲ سی ایطو شخصه بتره که
 سِنگ گپ اسیووَه گردنش بندن و اووَه م قولیا دریا بهن، تا یانکه باعث بووه
 یکِه ا بندون کوچوک به گُنا کشیده بووه. ۳ پ حواستون وِر خوتون بووه. آر
 برارت گُنا گُنه، اووَه تویبخ گُن و آر توبه کورد، بخشش. ۴ و آر روزه هَف ر
 به تو بدی گُنه، و هَف ر پیش تو ورگرده و گووه: "توبه بگُمن،" تو اووَه وا
 بخشی.»

۵ حووریون به عیسی گفتن: «ایمون اُمون بیشتر گُن!» ۶ عیسی جواب دا:
 «آر ایمونه به کوچوکی تخم سبزی داشته بووه، تره به ای درخت تیت گووه ا
 ریشه دِرات م دریا کاشته بات و ا شُمون فرمون ببره.»

۷ «کونتون ا شُمون که خدمتکاره م مزرعه داره که شخم زنه و یا گوسفند
 چرونه، وختی به خونه آیه، به او بگووه: "زیتره بیو، سر سفره پی مو نشین؟"
 ۸ مَر نم گووش: "که شوم مون حاضر گُن و لباس خوبه گُن ورت و مون
 خدمت گُن تا مو خورم و نوشم و بعد تو بخوری و بنوشی؟" ۹ مَر ارباب ا
 یانکه خدمتکار دستوراش انجوم داس ا او تشکر گُنه؟ ۱۰ همیطو، شُمون آم
 وختی دستورا مون انجوم دِهه، گووه: "اُمون گِسه نِسیم، اُمون فقط وظیفامونه
 انجوم دایمه."»

شفا ده جنومی

۱۱ عیسی سر ره خودش به شر اورشلیم، ا حد ولایت سامره و جلیل رد

ببیس. ^{۱۲} وختی به دوهاتیه وارد ببیس، ده جنومی اووه دیدن. هُنون دیر وسیدن ^{۱۳} پی صدا بِلند داد زندن: «ای عیسی، ای استاد، وِر اُمون رحم کُن.» ^{۱۴} وختی عیسی هُنون دید، به هُنون کُف: «رووه و خوتونه به کاهن نشون دِهه.» هُنون وندن ره و منجا ره ا جدام پاک ببیس. ^{۱۵} یکه ا هُنون وختی دید شفا دیده، در حاله که پی صدا بِلند خدانَ حمد بکورد، ورگشت ^{۱۶} و نوها عیسی به خاک اُفتید و ا او تشکر کورد. ای شخص آل ولایت سامره بید. ^{۱۷} عیسی فرمود: «مَر ده نفر شفا ندیدن؟ پَ او نه تن دِگه کجان؟» ^{۱۸} آیا به جز ای غریبه، کسبه دِگه نورگشت تا خدانَ شکر کُنه؟» ^{۱۹} اوسون به او کُف: «ورسک و رو، ایمونت به مو تونَ شفا داس.»

اومین ملکوت خدا

^{۲۰} عیسی در جواب عالمون فریسی که پرسیدن بید پادشوهی خدا کی بمیایه، به هُنون کُف: «اومین پادشوهی خدا ا رهایه نی که ببسه بووه وانَ دید ^{۲۱} و کسبه ام نم گووه سیل کُن اینجونَ یا اونجونَ، سی یانکه دونسه بایه پادشوهی خدا بن شُمون.»

^{۲۲} اوسون به شاگردون کُف: «روزایه بمیایه که آرزو بکُنه یکه ا روزا کووک انسانَ ببینه، اما نم ببینه. ^{۲۳} مردم به شُمون بگوون: ”سیل کُنه اونجونَ یا اینجونَ.“ اما دُما هُنون مرووه. ^{۲۴} سی یانکه هموطو که تَش برق یکتی برق رَته و اُسُمون ا ای سر تا او سر روشنا بکُنه، کووک انسان ام م روزش ایطو بکُنه. ^{۲۵} اما اول وا خلی جور کُشه و ا جانب ای نسل رد بووه. ^{۲۶} هموطو که م روزا نوح پغمبر بید م روزا کووک انسان ام هموطو ببوه. ^{۲۷} اوسون مردم بخوردن و بنوشیدن و زونه ب اُسوندن و شی بکوردن تا او روز که نوح اومه م کشتی. اوسون سیل اومه و همه هلاک کورد. ^{۲۸} زمونه لوط ام ایطو بید. مردم سرگرم خوردن و نوشیدن و خر فروش و زراعت و عمارت ببین. ^{۲۹} اما روزه که لوط ا شر سدوم رفت در، تَش و گوگرد ا اُسُمون بورید و همه هلاک کورد. ^{۳۰} روزه که کووک انسان ظهور کُنه ام همیطو ببوه. ^{۳۱} م او روز، کسبه که ری بون خوتش بووه و اثاثش م خونه، سی ورداشتن هُنون نمیا زر. و وانکه م مزرعه بووه ام به خونه نم ورگرده. ^{۳۲} زونه لوط بیاد بیاره که چه سرش اومه! ^{۳۳} هر ک خاسه بووه جون خوشه حفظ کُنه، وان ا دس بدّهه و هر ک جون خوشه ا دس دهه، وان حفظ بکُنه. ^{۳۴} به شُمون بگووم، او شو ا دو تن که م یه توون، یکه گروفته و یکه دِگه بمنه. ^{۳۵} ا دو زونه که م یه جا گنوم اسیو بکُین، یکه گروفته و یکه دِگه بمنه. ^{۳۶} همیطو ا دو پیا که م

مزرعن، یکہ گروفتہ و یکہ دِگہ بَمَنہ. «^{۳۷} شاگردون به عیسی گفتن: «خداوندا، کجا بورده بیوون؟» عیسی جواب دا: «هر جا لَشِه بووه، لاشخورون آم آ زمین و آسُمون اونجون گرد بیوون!»

۱۸

مَثَل بِيُوَه يَه دِنْدَه

^۱ عیسی سی شاگردون مَثَلِه آورد تا نشون دَهه که وا هی دعا کُنِن و هیچ وخت دلسرد نبوون. ^۲ فرمود: «م شَرِه قوضیه بید که نه آ خدا ترسِه داشت و نه به خلق خدا محل وند. ^۳ م هَمو شَر زونه بیوه بید که هر دم میومه پیشش و بگُف: «حَقْمَه آ وانکه آزش شکایت دارم آسون.» ^۴ قوضی چِن وخت به او محل نوند. اما آخیر پی خودش گُف: «هر چِن آ خدا ترسِه ندارم و به خلق خدا آم محله نم وئم، ^۵ اما سی یانکه ای بیوه هی عاجزم کُنَه، حَقش بِ آسُونم که پی هر دم اومیتش اعصابم خراب نکُنَه!» ^۶ آوسون عیسی مسیح فرمود: «بَقْمَه که ای قوضی بی انصاف داره چه بگووه؟ ^۷ ایسون، آیا خدا به داد برگزیدون خودش که روز و شو به درگاش تضرع کُنِن، نم رَسَه؟ آیا ای کار هنی به تأخیر ببَهه؟ ^۸ به شُمون بگووم که زیتره به دادشون برسه. اما وختی که کووک انسان آیه، آیا ایمونه سر زمین بجوره؟»

مَثَل فَرِیسی و خَرَاجگر

^۹ عیسی آندو ای مَثَل در مورد او کسونه گُف که آ خوشون مطمئن بیدن که آدمون صالحه هسن و پی بقیه به دیده تحقیر سیل کوردن: ^{۱۰} «دو تن سی عبادت به معبد رفتن، یکہ عالم فرقه فریسی، یکہ دِگہ آم خراجگر. ^{۱۱} او فریسی وسید و پی خودش ایطو دعا کورد: «خدایا، تون شکر کُنم که لِف باقه مردم نِسْم که پیل زور آسُونم، بی عدالتی کُنم و زنا کُنم، حتی لِف ای خراجگر آم نِسْم. ^{۱۲} دو ر م هفته روزه بگرم و ده یک درومدمه بدو هام تا م ره تو خرج بووه.» ^{۱۳} اما او خراجگر دیر وسید و نخاس حتی تیا خوشه به سمت آسُمون بُند کُنَه، تنا سر سینه خودش بکوفت و بگُف: «خدایا، وَر مون گُناکار رحم کُن.» ^{۱۴} به شُمون بگووم که ای خراجگر بید که بخشیده بیس و به خوئش رفت نه او فریسی. سی یانکه هر ک خوشه گپ گره، کوچوک ببووه و هر ک خوشه کوچوک کُنَه، ری سفد بووه.»

عیسی بچون برکت دَهه

۱۵ مردم حتی بچوں پیش عیسیٰ بآوردن تا دس سر ہنون گشہ و برکت دہشون. شاگردون وختی یان دیدن وندن بہ تشر زین مردم. ۱۶ اما عیسیٰ بچوں پیش خودش بونگ کورد و بہ شاگردونش فرمود: «ہلہ بچوں پیش مو آین؛ نواہشون مگرہ، سی یانکہ پادشوی خدا سی ایطو گسونیہ. ۱۷ بہ یقین بہ شمون بگووم، ہر ک پادشوی خدان لف بچہ قبول نگنہ، ہیچ وخت بہ وان داخل نم بوہ.»

گذشتن آمال سختہ

۱۸ یکہ آگپون قوم یہود آ عیسیٰ پرسید: «استاد خوب، چہ گنم تا وارث حیات ابدی بووم؟» ۱۹ عیسیٰ بہ او گف: «آچہ مون خوب بگووی؟ ہیچ ک خوب نی الا خدا. ۲۰ دہ فرمون کہ خدا بہ موسی داتہ دونی: زنا مکن، قتل مکن، ڈزی مکن، ڈرو مگو، بہ بووہ و مار خودت عزت ون.» ۲۱ گف: «کل ہنون آچی بہجا آوردمہ.» ۲۲ عیسیٰ وختی یان شنف، گف: «ہنی یہ چی کم دوری؛ ہر چی دوری فروش و بہ فقرا دہ تا م عالم بالا گنجہ داشتہ بووی. اوسون بیو و آمو پروی گن.» ۲۳ او پیا وختی ہنون شنف، خلی گرس، سی یانکہ مال و منال خلی زیادہ داش. ۲۴ عیسیٰ اووہ سلش کورد و گف: «سی آدمون پیلدار چقدہ سختہ بہ پادشوی خدا وارد بوون! ۲۵ آسونترہ شترہ آ سیلا سیزنہ رد بووہ تا یانکہ آدم پیلدارہ وارد پادشوی خدا بوہ.»

۲۶ گسونہ کہ یان فمیدن، پرسیدن: «پ کی ترہ نجات پدا گنہ؟» ۲۷ عیسیٰ فرمود: «اوچاپاہ کہ سی آدم ناممکن، سی خدا ممکن.»

۲۸ پطرس گف: «آمون کہ خونہ زندیمون ہشتمہ و آ دما تو اویمہ!» ۲۹ عیسیٰ بہ ہنون گف: «بہ یقین بہ شمون بگووم، گسہ نی کہ خونہ یا زونہ یا برارون یا مار و بووہ یا بچوں سی پادشوی خدا ترک گنہ، ۳۰ و م ہمی زمون چن برابر بہ دس ن آرہ و م زمون آیندہ آم حیات ابدی نصیبش نبووہ.»

عیسیٰ آندو مرگ خوشہ پشگویی بگنہ

۳۱ اوسون عیسیٰ حورویون کنارہ کشید و بہ ہنون گف: «ایسون بہ شر اورشلیم برووم. وختی بہ اونجون رسیدم، کل اوچاپاہ کہ انبیا دربارہ کووک انسان پشگویی کوردنہ، عملی ببوون. ۳۲ سی یانکہ اونجون مو بہ غر یہودیون تسلیم بووم، مسخرہ ببووم و پی خفت و خوری پی مو رفتار بوہ م ریم توف بسہ ببووہ و بعد شولاق رنم و بگشتم. ۳۳ اما روز سووم زندہ ببووم.» ۳۴ شاگردون ہیچ کو آ ہنون درک نکوردن. معنی قسا او آ ہنون پنہون بید و نفمیدن دربارہ چہ قصہ بگنہ.

۳۵ وختی نهنگ شر اریحا رسید، پیا کوره سر ره نسه بید و گدویی بکورد. ۳۶ وختی صدا جوماعت که آ اونجون رد بیسن شنف، پرسید: «چه خبره؟» ۳۷ گفتن: «عیسای ناصری آ اینجون بگذرده.» ۳۸ او داد زند: «ای عیسی، کووک داوود، ور مو رحم کن!» ۳۹ گسونه که نوها جمعیت برفتن، تشرش بزندن و مخاسن ساکت بووه. اما او بیشتر داد بزندن که: «ای کووک داوود، ور مو رحم کن!» ۴۰ اوسون عیسی وسید و امر فرمود او بیان پیشش آرن. وختی نهنکش اومه، عیسی آ او پرسید: ۴۱ «چه مخی سیت کُلم؟» گف: «سرورم، مخم تیام روشنا بوون.» ۴۲ عیسی به او گف: «روشنا بات! ایمونت به مو تون شفا داس.» ۴۳ کور هموسون روشنویی خوشه بدس آورد و هموطو که خدان حمد کورد، آ دُما عیسی دو بگند. مردم وختی یان دیدن، گلشون خدان حمد کوردن.

زگای خراجگر عیسان بیینه

۱ عیسی به شر اریحا اومه تا آ اونجون ره خوشه آلا شر اورشلیم ادامه دَهِه. ۲ اونجون پیایه بید به اسم زگا، زگا رئیس خراجگرون و آدم پیلداره بید. ۳ او مخاس عیسان بینه، اما سی دل شولوقی جمعیت نترس عیسان بینه سی یانکه قدش کوتا بید. ۴ پ، نوها نوها دو گند و آ درخت چناره بالا رفت تا اووه بینه، سی یانکه عیسی داش آ اونجون رد بیس. ۵ وختی عیسی به او مکان رسید، بالان سیل کورد و به او گف: «زگا، زیتره بیو زر سی یانکه امروز و ام خونه تو مُم.» ۶ زگا زیتره زر اومه و پی شودی عیسان پذیرفت. ۷ مردم وختی یان دیدن، شرو کوردن عُر زین که: «رفته و مِمون آدم گناکاره بیسه.» ۸ اما زگا آ جاش ورسید و به عیسی گف: «ای آغام، ایسون نصف مال خومه به فقیرون ببخشُم و آر چي به ناحق آ گنبه گروفته، چار برابر به او بورگردوئم.» ۹ عیسی به او گف: «آمروز نجات به ای خونه اومسه، ای پیا ام آ نسل ابروهیم.» ۱۰ سی یانکه کووک انسان اومسه تا هُنون که ول بیسنه جورَه و نجات دَهِه.»

مئل پادشا و ده خادم

۱۱ در همو حال که هُنون به ای قِصا گوش دان، عیسی در ادامه قِصاش،

مَثَلِهٖ أورد، سی یانکه نِهنگ شَر اورشليم بيد و مردم گمون بکوردن پادشوهی خدا زیتره ظهور بکنه. ^{۱۲} پَ گُف: «نجیب زاده به پایتخته که آ اونجون خلی دیر بيد رفت تا سی خودش مقام حاکمیه اُسونه و ورگرده. ^{۱۳} پ، ده تن آ خادمون خوننه بونگ کورد و به هر کونشون یه سکه طلا دا و گُف: «تا ورگشتن مو پی ای پیل تجارت کنه.» ^{۱۴} اما مردمه که قرار بيد وَر هُنون حکومت کنه، آ او نفرت داشتن؛ هُنون دُماش به او پایتخت قاصدونه فرسیندن پی ای پغوم که: «أمون نَحْم ای شخص وَر أمون حاکم بووه.» ^{۱۵} وختی او نجیب زاده مقام حاکمیه گروفت و ورگشت، دستور دا خادمونیه که به هُنون پیل دا بید، بونگ کُنن تا معلوم دَهه هر کونشون چفده سود کورده. ^{۱۶} اولی اومه و گُف: «سرورم، سکه تو ده سکه یگه سود آورده.» ^{۱۷} به او گُف: «آفرین، ای خادم خوب! سی یانکه م کم امین بیدی، حکومت ده شَر به تو بسپارم.» ^{۱۸} دوومی اومه و گُف: «سرورم، سکه تو پن سکه یگه سود آورده.» ^{۱۹} به او آم گُف: «وَر پن شَر حکمرونی کن.» ^{۲۰} اوسون یکه یگه اومه و گُف: «سرورم، ه سگت! وان م پارچه لَفنیده، ورداشتم. ^{۲۱} سی یانکه آ تو بترسیدم و پیا سخگیره هسی. پیلیه که نهشتیه آ وان سودش مَخی و تخمیه که نکوشتیه مَخی محصولش درو کُنی.» ^{۲۲} به او گُف: «ای خادم بدکاره، مطابق قصه خودت وَر تو حکم بکنم. تو که دونسی پیاپه سخگیرم، پیلیه که نهشتمه آ وان سود مَحْم و تخمیه که نکاشتمه مَحْم محصولش درو کُنی.» ^{۲۳} آچه پیل مون سی منفعت به صرافون ندویی تا وختی ورگردم وان پی سودش پس گرم؟» ^{۲۴} پ به هُنون که اونجون وسته بیدن گُف: «سگنه آ او اُسونه و به وانکه ده سگه داره دِهه.» ^{۲۵} به او گفتن: «ای آغا، او خودش ده سگه داره!» ^{۲۶} جواب دا: «به شُمون بگووم که به وانکه داره، بیشتر دایه ببووه؛ اما وانکه نداره، همو وان آم که داره آم آ دَس بدهه. ^{۲۷} و ایسون او دشمنون مون که نخاسن وَر هُنون حکومت کُنم اینجون بیاره و نوهام کُشیه.»

ورود عیسی به شَر اورشليم

^{۲۸} بعد آ ای قصا، عیسی نوها بقیه ره شَر اورشليم در پیش گروف.
^{۲۹} وختی نِهنگ روستاها بتفاجی و بتعنیا که ری کُو زتون بیدن رسید، دو تن آ شاگردونش فرسیند گُف: ^{۳۰} «به ده که ری به ریتون، رووه. وختی وارد بیسه، کره الاغیه بسته پدا بکنه که تا ایسون هیچ ک سوارش نبیسه. وان گوشه و بیاریش اینجون. ^{۳۱} آر کسه آ شُمون پرسید: «آچه وان بگوشیه؟» گووه: «خداوند به وان احتیاج داره.» ^{۳۲} هُنون که فرسیند بيد رفتن و همه چیه

هموطو که عیسی گُف بید جوسن. ^{۳۳} هموسون که کره الاغ داشتن بگوشیدن، صوحوبونش به هُنون گُف: «آچه کره الاغ بگوشیه؟» ^{۳۴} جواب دان: «خداوند به وان احتیاج داره.» ^{۳۵} هُنون کره الاغ پیش عیسی آوردن. اوسون رداها خوشونه سرش بسن و عیسان سر وان نشوندن. ^{۳۶} وختی عیسی ره اُفتید، مردم به احترامش رداها خوشونه سر رهش پم کوردن. ^{۳۷} وختی عیسی نزیک بیس و به یندله زری گو زتون رسید، کُل جوماعت شاگردونش شرو به شودی کوردن و خدان پی صدا بُلند سی دل کُل کارا گپه که آزش دیدن بید حمد گفتن. ^{۳۸} و بونگ زن، مبارک با پادشاهه که به نوم خداوند بمیایه:

«خجستس پادشاهه که به نوم خداوند میایه!

صلح و سلومت م آسمونا و جلال م عرش برین با!

^{۳۹} بعضیه آ عالمون فرقه فریسی منجا جمعیت به عیسی گفتن: «استاد، شاگردونت ساکت گُن!» ^{۴۰} عیسی جواب دا: «به شمون بگووم آر هُنون ساکت بوون، خود سنگا شرو به فریاد زین گُن!»

^{۴۱} عیسی وختی نهنگ شر اورشلیم رسید و شر دید، سی وان گریوس ^{۴۲} و بگُف: «کاشکه تو، آ تو، م ای روز تشخص بدویی که چه چی سیت صلح و سلومتی میاره. اما افسوس که آ تیات پنهن مونده. ^{۴۳} وختی برسّه که دشمنونت دور تا دورت سِنگر بسازن و آ هر لا محاصرت بگُنن، عرصنه ورت تنگ بگُنن؛ ^{۴۴} و تو و بچونت درونت به خاک و خین بگشن. و سِنگه سر سِنگه نم هِلن منه؛ سی یانکه آ وخت دیدار خدا پی خودت غافل بیسی.»

عیسی معبد خدان پاک کنه

^{۴۵} اوسون به صحن معبد اومه و وند به در بسن فروشندون، ^{۴۶} و به هُنون گُف: «م نوشتا مقدس ایطو گفته بیسه که "خونه مو خونه دعا ببووه"؛ اما شمون وان "لونه رزنون" کوردیه.»

^{۴۷} عیسی هر روز م معبد تعلیم بدا. اما کاهنون اعظم معبد و معلمون تورات و گپون قوم دُما گشتن او بیدن، ^{۴۸} اما رهه سی ای کار نم جوسن، سی یانکه مردم گلشون مجذوب قِصا او بیدن.

۲۰

به چه حقه ای کاران بگنی

یکه آ روزا که عیسی م صحن معبد مردم تعلیم بدا و خبر خووش انجیل به

هُنُونِ اِعْلَامِ كُورِدِ، كَاهِنُونِ مَعْبَدِ وَ مَعْلَمُونِ تَوْرَاتِ پِي كَيُونِ قَوْمِ پِي شِشِشِ اَوْ مِ
^۲ وَ كَفْتَن: «بِه اُمُونِ كُو، بِه چِه حَقِّه اِي كَارَانِ بَكْنِي؟ كِي اِي حَقِّ بِه تُو دَاس؟»
^۳ عِيسِي جَوَابِ دَا: «مَوْنَمِ اَشْمُونِ سَوَالِه دَارْمِ؛ بِه مَو كُووه، ^۴ اِيَا تَعْمِيدِ يَحِييِ
 اَ جَانُوبِ خَدَا بِييدِ يَا اَ جَانُوبِ اِنْسَانِ؟» ^۵ هُنُونِ پِي يَكِدُو شُورِ كُورِدِنِ، كَفْتَن:
 «اَر كُوومِ اَ جَانُوبِ خَدَا بِييدِ، بَكُووه پَ اچِه اَووه بُوورِ نَكُورِدِه؟» ^۶ وَ اَر كُوومِ اَ
 جَانُوبِ اِنْسَانِ بِييدِ، مَرْدَمِ كَلْشُونِ سِنِگَسَارُمُونِ بَكْنِنِ، سِي يَانِكِه بِه اِي اِعْتِقَادِنِ
 كِه يَحِييِ پَعْمَبْرِه بِييدِ.» ^۷ پَ جَوَابِ دَانِ: «نَدُونِمِ اَ كَجَاسِ.» ^۸ عِيسِي كُف: «
 مَوْنَمِ بِه شْمُونِ نَمِ كُوومِ بِه چِه حَقِّه اِي كَارَانِ بَكْنِمِ.»

مَثَلِ بَاغِيُونُونِ شُرُورِ

^۹ عِيسِي اَوْسُونِ اِي مَثَلِ سِي مَرْدَمِ اُورِدِ: «بِيَايِه بَاغِ اَنِكِيْرِه كَاشْتِ وَ وَا نَ بِه
 چِنِ بَاغِيُونِ اِجَارِه دَا وَ بِه سَفَرِ طُولِ وَ دِرَازِه رِفْتِ. ^{۱۰} مِ فَصَلِ اَنِكِيْرِ چِنِي،
 غَلُومِه پِي شِشِشِ بَاغِيُونِ فَرَسْنِيْدِ تَا بَرِ خُوشَنِه اَ مَحْصُولِ بَاغِ اَسُوْنِه. اِمَا بَاغِيُونُونِ
 اَوُوَه زَنْشِشِ وَ دَسِ پَتِي وَرْگَرْدُونِدِنِ. ^{۱۱} پَ صُوحُوبِ بَاغِ غَلُومِه يِكِه فَرَسْنِيْدِ، اِمَا
 اَوْ اَمِ زَنِ وَ پِشِ بَدْرِفْتُورِي كُورِدِنِ، دَسِ پَتِي رُوْنَشِ كُورِدِنِ. ^{۱۲} پَ رَ سُوومِ
 غَلُومِه فَرَسْنِيْدِ، اِمَا اَوْ اَمِ مَجْرُوحِ كُورِدِنِ، دَرِ بَسِنِ.»

^{۱۳} «پَ صُوحُوبِ بَاغِ كُف: «چِه كُنْمِ؟ كُووكِ عَزِيْزِ خُومَه بَفَرَسْنِمِ؛ شَايِدِ اَوُوَه
 حَرْمَتِ وَنِنِ.» ^{۱۴} اِمَا بَاغِيُونُونِ وَخْتِي كُووكِ دِيْدِنِ، پِي يَكِدُو كَفْتَن: «يَا نِ وَارْتَه.
 بِيَايِه كُشْمِشِ تَا مِيْرَاثِه سِي اُمُونِ مَنَه.» ^{۱۵} پَ اَوُوَه اَ بَاغِ دَرِ بَسِنِ وَ كُشْتِنِ.»

«اِيْسُونِ بِه كَمُونِ شْمُونِ صُوحُوبِ بَاغِ اَنِكِيْرِ پِي هُنُونِ چِه بَكْنِه؟ ^{۱۶} اَوْ بِيَايِه
 وَ اَوْ بَاغِيُونُونِ هَلَاكِ كُنَه، بَاغِ اَنِكِيْرِ بِه بَقِيَه بَسْپُورَه.» وَخْتِي يَا نِ فَمِيْدِنِ،
 كَفْتَن: «مَطْمَعْنِ اَيْنِ كَارَ نَمِ كُنَه!» ^{۱۷} اِمَا عِيسِي مَسْتَقِيْمَا بِه هُنُونِ سِيْلِ كُورِدِ وَ
 كُف: «پَ مَعْنِي اِي قَسْمَتِ اَنُوشْتَا مَقْدَسِ چِيَه؟ كِه بَكُووه:

”هَمُو سِنِگِه كِه مَعْمَارُونِ رَدِ كُورِدِنِ،

سِنِگِ اَصْلِي بِنَا بِيِسَنَه“

^{۱۸} هَر كَ سَرِ اَوْ سِنِگِ اَفْتَه، خُورِدِ بِيُووه وَ اَرِ اَوْ سِنِگِ سَرِ كَسِيه اَفْتَه، لِشِيه
 كُنَه.» ^{۱۹} مَعْلَمُونِ تَوْرَاتِ وَ كَاهِنُونِ اِعْظَمِ مَعْبَدِ وَخْتِي فَمِيْدِنِ اِي مَثَلِ دَرِبَارِه
 هُنُونِ بَكُووه، تَصْمِيْمِ كُرُوفْتِنِ هَمُو دَمِ اَوُوَه كُرُوفْتَارِ كُنِنِ، اِمَا اَ مَرْدَمِ بَتْرَسِيْدِنِ.

سَوَالِ دَرِبَارِه پَرْدَاخْتِ خِرَاجِ

^{۲۰} پَ عِيْسَا نَ زَرِ نَظَرِ كُرُوفْتِنِ وَ جَاسُوسُوْنِه پِي شِشِشِ فَرَسْنِيْدِنِ كِه خُوشُوْنَه
 اَدْمُونِيَه رِي رَاسِ نَشُونِ بَدَانِ. تَا شَايِدِ عِيسِي قِصَه كُنَه وَ هُنُونِ بَرِ اَسَاسِ اَوْ
 قِصَه عِيْسَا نَ دَسْگِيْرِ كُنِنِ وَ تَحْوِيْلِ مَقَامَاتِ رُومِي دِهِنِ. ^{۲۱} پَ جَاسُوسُونِ اَ اَوْ

پرسیدن: «استاد، دَونِم که تو حَقَّقَت بگویی و تعلیم دهی و آگسِه جانوبدوری نَم کُنی، بلکه رَه خدانَ به دُرسی بِ آموزونی. ۲۲ آیا جایزه که به امپراطور روم مالیات دِهَم یا نه؟» ۲۳ عیسی حیلَه هُنونَ قَمید و فرمود: ۲۴ «دینار رومیَه به مو نشون دِهه. نقش و نوشتِه کی سَر ای سگس؟» ۲۵ جوواب دان: «امپراطورَه.» عیسی به هُنون گُف: «پ مال امپراطورَ به امپراطور دِهه و مال خدانَ به خدا!» ۲۶ به ای ترتیب، نترسن م حضور مردم اووَه پی قِصاش م دوم بَهَن و در حِرَت آ جوواب او، ساکت موندن.

سؤال درباره قیامت

۲۷ اوسون عده آ عالمون فرقه صَدوقی که منکر قیامتن اوِمَن، ۲۸ و سؤالِه آ عیسی پرسیدن، گفتن: «استاد، موسی سی اُمون نوشت که آر برار پیاپه میرَه و آ خودش زونَه بی بَجَه جا هَلَه، او پیا وا اووَه به زونی اُسونَه تا نسلَه سی برارش بوقی مَنَه. ۲۹ آ، هَف برار بیدن. برار اولی زونَه اُسوند و بی بَجَه مورد. ۳۰ اوسون دوومی ۳۱ و بعد سوومی اووَه به زونی اُسوندن و همیطو هر هَف برار موردن، بی یانکه آ خوشون بَجَه به جا هِلن. ۳۲ آخیر او زونَه آم مورد. ۳۳ ایسون، م قیامت، او زونَه کونشون بووه؟ سی یانکه هر هَف برار اووَه به زونی اُسوندن.»

۳۴ عیسی به هُنون گُف: «مردم ای دنیا زونَه بِ اُسوندن و شی بگُزن. ۳۵ اما هُنون که پرازنده رَسیدن به زمون آینده و قیامت موردون محسوب بوون، نه زونَه بِ اُسوندن و نه شی بگُزن، ۳۶ و نه دِگه بمیرن؛ سی یانکه لِفِ ملاکون ببوون. هُنون بَجون خدان، سی یانکه آ مرگ به حیات ابدی اوِمَنَه. ۳۷ حَقَّقَت ورسیدن موردون حتی موسی آم م شرح ماجرا بوته سوزان روشن بگُنه، اونجون که خداوند، خدای اِبروهیم و خدای اسحاق و خدای یعقوب خوندَه بیسه. ۳۸ اما او نه خدای موردون، بلکه خدای زندونَه؛ سی یانکه پیشش کُلتشون زندن.» ۳۹ اوسون بعضِه آ معلمون تورات در جوواب گفتن: «استاد، خوب گُفتی!» ۴۰ و دِگه هیچ ک جرات نکورد سؤالِه آ او کُنه.

مسیح موعود کووک کیه؟

۴۱ اوسون عیسی آ هُنون پرسید: «چطورَه که بگوون مسیح موعود کووک داوود پادشاس؟ ۴۲ سی یانکه که داوود نبی خودش م کتاب مزامیر بگووَه: "خدا به خداوند مو گُف:

پی عزت، سَر دَس راس مو نشین

۴۳ تا دِشمنونت زَر پات بوهام."

٤٤ آر داوود اووَه 'خداوند' بخوئَه، چطو او تَرَه کووَك داوود بووه؟»
 ٤٥ در هَمو حال که مردم کَلشون گوش بدان، عیسی به شاگردونش گُف:
 ٤٦ «أ معلمون تورات دیری کُنه که دوس دارن م قبا یَلند رَه روون و مردم م کیچَه و بازار هُنون سلام گوون و م عبادتگاها بَترین جان داشتَه بوون و م ضیافتا بالا مجلسا نشینن. ٤٧ أ طرفَه خونا بیوهزنون غارت بگُین و أ طرفَه دِگَه، سی خود نمویی، دعا خوشوئَه طول بدهن. مکافات هُنون خلی سخت تر ببووه.»

۲۱

هدیه زونه بیوه فقیر

١ عیسی به اطراف سیل کورد و ثروتمندونیَه دید که هدایا خوشوئَه م صندوق هدایا معبد ببهن. ٢ در هَمو حال زونه بیوه فقیریَه دید که دو سکه ناقابل م صندوق بس. ٣ عیسی گُف: «به یقین شَمون بگووم، ای بیوه فقیر أ کُل هُنون بیشتر هدیه دا. ٤ سی یانکه هُنون آ زیوتی مالشون دان، اما ای پیر زونه پی یانکه تنگدسه هر چی که سی معیشت داشت م صندوق بس.»

آماده بیسن سی آخر الزمون

٥ وختی بعضه در وصف معبد قصَه بکوردن که چطو پی سِنگا قشنگ و هدایا وقف بیسه مزینه، عیسی گُف: ٦ «روزایه برسه که چپاییه که بیینه چنون برومن که سِنگه سر سِنگه دِگَه نم منَه.»
 ٧ شاگردون آ او پرسیدن: «استاد، ای وقایع کی اتفاق اُفتن و نشونه نَزیک بیسن هُنون چیَه؟» ٨ عیسی فرمود: «هوشیار بایه که گمراه نبوه؛ سی یانکه خلیا به نوم مو بمیان و بگون: "مو هَمو وان هِسْم" و "دنیا به آخر خودش رَسیده." أ هُنون پَروی مکنه.»

٩ «و وختی خبر جنگا و آشوبان بشنُفه، مترسه. سی یانکه وا اول ایطو وقایعه رخ دهه، اما یان به ای معنی نی که آخر دنیا نَزیک بیسه.» ١٠ عیسی اوسون به هُنون گُف: «ملته پی ملته دِگَه و مملکتَه پی مملکتَه دِگَه جنگ کُین. ١١ زلزلا گپ و قحطی و طاعون م خلی آ جاها بمیایَه و اتفاقا ترسناکه دیده ببووه، نشونا گبه آ اُسْمون ظاهر ببووه.»

١٢ «اما پیش آ همه هُنون، شَمون دَسگیر کُین، آزار برسونن و به عبادتگاها یهود و زندونا بَرن و سی دل یانکه پزوون مونه، شَمون پیش پادشاهون و

فرموروايون بېرن^{۱۳} اما يان فرصته سي شمون بېووه تا ترسه بووه خبر خووش انجيل به هنون اعلام كنه. ^{۱۴} م ای فکر مبايه كه چطو آ خوتون دفاع كنه. ^{۱۵} مو به شمون حكمت و قدرت جوو ابگويي بدو هام طوره كه هيچ كو آ دشمنوتون نترسه بوون نوها شمون وسين و قضا شمون رد كين. ^{۱۶} حتى مار و بووه و براروتون و قومون و دوسونتون شمون تسليم دشمن بگين و بعضه آ شمون بگشن. ^{۱۷} مردم گلشون به خاطر نوم مو آ شمون نفرت گرن. ^{۱۸} اما تال ميه آ سرتون كم نم بووه. ^{۱۹} محكم وسه و جون خوتونه پي استقامت نجات بدهه.»

^{۲۰} «اما هر وخت ديده كه شر اورشليم به محاصره دشمن دروسه، دونسه بايه كه وخت نابوديش رسیده. ^{۲۱} اوسون مردم ولايت يهوديه به كوها گروزن و ساكنون اورشليم آ شر گروزن و هنون كه در آ شرن، به شر نورگردن. ^{۲۲} سي يانكه او روزا، روزا مجازاته، م او روزا گل نوشتا كتاب مقدس تحقق پدا بگين. ^{۲۳} وای به زنون وسن و مارون شيرده م او روزا! وختي دنيا دچار مصيبت گپه بېووه و ای مردم به غضب دچار بېوون. ^{۲۴} پي شمير گشته بېوون و بن همه ملتا به اسيري بورده بېوون و شر اورشليم زر پا غر يهوديون پاسا بېووه تا اوسون كه دوران غر يهوديون عملی بووه.»

^{۲۵} «نشونايه م غفتو و ما و ستارون عمل بمبايه. سر زمين، ملتا آ جوش و خروش دريا پرشون و مشوش بېوون. ^{۲۶} خليا آ تصور عاقوبت ترسناكه كه بندير دنيا آ حال روون، سي يانكه سوتينا آسمن به لرزه بدران. ^{۲۷} اوسون كووك انسان ببينه كه پي قدرت و جلال گپه م اور مبايه. ^{۲۸} وختي ای امور شرو بيسن، راس وسكه و سرا خوتونه بالا گره، سي يانكه رهويي شمون نزيكه!»

^{۲۹} و ای مثل سي هنون آورد: «درخت انجير و باقه درختان در نظر گره. ^{۳۰} به محض يانكه برگ بدهن، تره بينه و فمه كه تووسون نهنگه. ^{۳۱} هميطو، وختي ببينه كه ای اتفاقا دارن ميوفتن، دونسه بايه كه زپتره ملكوت خدا شرو بېووه. ^{۳۲} يقين داشته بايه كه ای نسل منه و ای وقايع ببينه. ^{۳۳} آسمن و زمين آ بن روون، اما قضا مو آ بن نم روون.»

^{۳۴} «هوشيار بايه، مبادا عش و نوش و مسي و نگرونيا زندی دلتون سنگين كنه و او روز لِف دومه يكته غافلگيرتون كنه. ^{۳۵} او روز لِف دومه سر گل آدمون سراسر دنيا ب افته. ^{۳۶} اما شمون هي هوشيار بووه و دعا كنه تا قدرت داشته بووه كه آ گل اين چيا كه زپتره رخ بدهه، در آمون منه و در حضور كووك انسان وسكه.»

۳۷ عیسی هر روز م معبد یهود تعلیم بدا و هر شو آش در رفت و تا سحر م گو که به وان زتون بگفتن بموند. ۳۸ صوباش آش سر گه خلی آمردم اومین پیشش تا تعالیمشه شئن.

۲۲

خیانت یهودا

۱ عد نون فطیر که به عد پسخ معروفه نهنگ بید ۲ و کاهنون اعظم معبد و معلمون تورات دما رهه بیدن که چطو عیسان گشن سی یانکه آشورش مردم بترسیدن. ۳ اوسون شیطون م یهودای معروف به اسخریوطی که یکه آ دوزه خووری بید، رخنه کورد. ۴ او پیش کاهنون اعظم معبد و فرموندون محافظون معبد رفت و پی هنون قصه کورد که چطو عیسان به دس هنون تسلیم گنه. ۵ هنون شاد بیسن و قبول کوردن مبلغه پیل به او دهن. ۶ یهودا ام روضی بیس و دما فرصته بید تا دیر آ تیه مردم، عیسان به هنون تسلیم گنه.

شوم آخر

۷ پ روز عد نون فطیر رسید که م وان بره پسخ واسکه قربونی بووه. ۸ عیسی، پطرس و یوحنا فرسئید، گف: «رووه و شوم عد پسخ سیمون تدارک بینه تا خورم.» ۹ پرسیدن: «کجا مخی تدارک بینم؟» ۱۰ عیسی جواب دا: «وختی که م شر داخل بووه، پپایه که کیزه او سر شونش حمل گنه به شمون بربخوره. آ دما او به خونه رووه که به وان داخل بووه ۱۱ و به صوحوبخونه گووه: "استاد بگووه: 'مموخونه کجاس تا شوم پسخ پی شاگردونم خورم؟'" ۱۲ او بالاخونه گپ و فرش بیسه به شمون نشون دهه. اونجون تدارک بینه.» ۱۳ هنون رفتن و همه چیه هموطو جوسن که عیسی به هنون گف بید و شوم پسخ تدارک دیدن.

۱۴ وختی که زمون شوم رسید عیسی سر سفره نشس و خووریون پی او نشسن. ۱۵ عیسی به هنون گف: «خلی اشتیاق داشتم قبل آ رنج کشیدتم، ای شوم عد پسخ پی شمون خورم. ۱۶ سی یانکه به شمون بگووم که دیگه آ وان نم خورم تا اوسون که پادشوهی خدا عملی بووه.» ۱۷ پ جوم گروفت و شکر کورد و گف: «یان گره و بن خوتون بر گنه. ۱۸ سی یانکه به شمون بگووم که تا اومین پادشوهی خدا دیگه آ محصول انگیر نم نوشم.» ۱۹ همیطو نون گروف، شکر کورد و تیگه کورد و به هنون دا و گف: «یان بدن مون که م ره شمون

فدا ببووه؛ یان به یاد مو بهجا آره.»^{۲۰} همیطو، بعد آشوم جوم گروفت و گف: «ای جوم، عهد جدید م خینم، که سی دل شمون برزه.»^{۲۱} اما دس او گسه که به مو خیانت کنه، پی مو م یه سفرس.^{۲۲} کووک انسان او طو که مقدره، برووه، اما وای به او گسه که اووه تسلیم دشمن بکنه.»^{۲۳} اوسون وندن به سوال کوردن ا یکدو که کونشون ایطو بکنه.

کی همه گفتره؟

^{۲۴} همیطو بحثه پنشون در گروف درباره یانکه کونشون ا هنون گفتره. عیسی به هنون گف: «پادشاهون قوما دگه ور هنون سروری بکنن؛ و حاگمون هنون ولی نعمت، خونده بیون.»^{۲۵} اما پن شمون او گسه ا کل گفتره که بیشتر ا همه به بقیه خدمت کنه.^{۲۶} چو کونشون گفتره، وانکه سر سفره نشینه یا وانکه خدمت کنه؟ آیا نه وانکه سر سفره نشینه؟ اما مو پن شمون لف گسیم که داره خدمت کنه.»

^{۲۸} «شمون گسونه هسه که م آزمایشا مو در کنارم وسیده.»^{۲۹} پ هموطو که بووم پادشوهی به مو عطا کورد، موئم به شمون عطا بکنم،^{۳۰} تا سر سفره مو م پادشوهی مو خوره و نوشه و سر تختا نشینه و ور دوزه ال و تبار اسرائیل داوری کنه.»

^{۳۱} «ای پطرس، ای پطرس، شیطون مخاس شمون لف گنوم غربال کنه. اما مو سی تو دعا کوردم تا ایمونت تلف نبووه. پ وختی ورگشتی، برارونت قوت و دلگرمی ده.»^{۳۲} پطرس در جواب گف: «ای آغا، مو آمادم پی تو به زندون رووم و پی تو میزم.»^{۳۳} عیسی گف: «پطرس به تو بگووم امروز پیش ابونگ خروس، سو ر انکارم بکنی که مون نم اشنوسی.»

^{۳۵} اوسون عیسی ا هنون پرسید: «وختی که شمون بی کیسه پیل و توشه و کوش روته کوردم، آیا محتاج به چی بیسه؟» جواب دان: «نه، به هیچ چی.»^{۳۶} عیسی به هنون گف: «اما ایسون هر ک کیسه یا توشه داره، وان گره و ار شمشر نداره، جومه خوشه فروشه، شمشره خزه.»^{۳۷} سی یانکه به شمون گووم ای پشگویی که درباره مو م کتاب مقدس نوشته بیسه و عملی بووه که: «اووه ا خطاکارون حساب کوردن.» آ، هر چی درباره مو پشگویی بیسه، عملی ببووه.»^{۳۸} شاگردون گفتن: «ای خداوند، سل کن، دو شمشر دارم.» اما عیسی به هنون فرمود: «بسه!»

دعا عیسی م گوزتون

^{۳۹} اوسون عیسی رفت در و بنا به عادت، روهی گوزتون بیس و حوریون

آم ا دُما او رفتن. ^{۴۰} وختی به او مکان رسیدن، به هُنون گُف: «دعا گُنه تا م آزمایش ن آفته.» ^{۴۱} اوسون چن دیری پرت کوردن سِنِگه ا هُنون دیر بیس و زونی زَند، ایطو دعا کورد: ^{۴۲} «ای بووه، آر اراده تون، ای رنج ا مو دیر گُن؛ اما نه خواس مو، بلکه اراده تو انجوم بووه.» ^{۴۳} اوسون ملاکه ا آسُمون و ش ظاهر بیس و اووه تقویت کورد. ^{۴۴} پ وختی م رنج جونسوزه بید، پی جدیت بیشتر دعا کورد و عرقش لِف توکا خین سر زمین چکس. ^{۴۵} وختی ا دعا ورسید و پیش حووریون ورگشت، دید ا غصه خُفتیدنه. ^{۴۶} به هُنون گُف: «آچه خووه؟ ورسکه و دعا گُنه تا م آزمایش ن آفته.»

دَسگیری عیسی

^{۴۷} هنی قصه بکورد که دسه ا ره رسیدن. او پیایه که یهودا بگفتنش و یکه ا او دوزه حووری بید، هُنون هدایت بکورد. او اومه نهنگ عیسی تا بوسش، ^{۴۸} اما عیسی به او گُف: «ای یهودا، آیا کووک انسان پی بوسیه تسلیم گنی؟» ^{۴۹} وختی شاگردون عیسی فمیدن چه ببووه، گفتن: «ای آغا، شمشیرامون گنیم؟» ^{۵۰} و یکه ا هُنون غلوم کاهن اعظم پی شمشیر زَند و گوش راستش بُرید. ^{۵۱} اما عیسی گُف: «دِگه بسه!» و گوش او بیان لمس کورد و شفا دا. ^{۵۲} اوسون خطاب به کاهنون اعظم معبد و فرموندون محافظ معبد و گپون قوم که سی گروفتار کوردن او اومن بید، گُف: «مَر مو ره زَم که پی شمشیر و چماق اومیه؟» ^{۵۳} هر روز م معبد پی شمون بیدم و دس ور مو دراز نکورده. اما یان ساعت شمون و قدرت توریکی.»

انکار پطرس

^{۵۴} اوسون عیسان گروفتن و به خونه کاهن اعظم بوردن. پطرس دیرا دیر ا دُماشون برفت. ^{۵۵} م منجا صحن خونه، تَشِه گولنیده بید و جمعه گرد وان نسه بیدن. پطرس ا منجا هُنون نشس. ^{۵۶} اوسون، یه کنیزه اووه م روشنویی تش دید و به او خیره بیس گُف: «ای پیا اُم پی او بید.» ^{۵۷} اما او انکار کورد و گُف: «ای زونه، اووه نم اشناسم.» ^{۵۸} بعد ا قدره، یکه دِگه اووه دید و گُف: «تو اُم یکه ا هُنونی.» پطرس در جواب گُف: «ای پیا، مو ا هُنون نسَم.» ^{۵۹} چن ساعتی رد بیس و کسبه دِگه به تاکید گُف: «بیگمون ای پیا اُم پی او بید، سی یانکه جلیلیه.» ^{۶۰} پطرس در جواب گُف: «ای پیا، ندونم چه بگویی.» هنی قصه بکورد که خروس بونگ زَند. ^{۶۱} اوسون خداوند ری ورگردوند و به پطرس سیل کورد و پطرس قصه اووه به یاد آورد که گُف بید: «امروز پش ا بونگ خروس، سو ر مون انکار گنی.» ^{۶۲} پ پطرس رفت در

و به تَحلی گریوس.

مسخره کوردن عیسی

^{۶۳} هُنون که عیسانَ بِنشون داشتن، شرو به مسخره و زینش کوردن. ^{۶۴} تیا اووَه بَسَن، هی بگفتن: «نبوت کُن! وانکه تونَ رَند کی بید؟» ^{۶۵} و خلی دشمنونایه دِگه به او بگفتن و به او کفر کوردن.

محاکمه عیسی در حضور شورا یهود

^{۶۶} وختی سَحَر بیس، شورا گِپون قوم، یعنه کاهنون اعظم معبد و معلمون تورات، تشکیل جلسه دان و عیسانَ به مجلس هُنون آوردن. ^{۶۷} گفتن: «آر تو مسیحی، به اُمون گو.» جواب دا: «آر گوؤم، قِصَمَه بوورَ نَم کُنِه، ^{۶۸} و آر آ شَمون سَوَال کُنَم، جووابمَ نَم دِهه. ^{۶۹} اما آ ایسون به بعد، کووک انسان به دَس راس خدای قادر مطلق بنشینه.» ^{۷۰} کُلشون گفتن: «پَ آیا تو کووک خدوی؟» در جواب گُف: «آ، ایطوره که شَمون بگووه.» ^{۷۱} پَ گفتن: «دِگه چه نیازه به شاهده؟ خوتون آ زونش شَنقَتِه.»

۲۳

عیسی مقابل پیلاتس

^۱ اوسون کُل شورا ورسیدن و عیسانَ پیش پیلاتس فرموندار رومی بوردن، ^۲ شرو کوردن متهم کوردن و بگفتن: «ای بیان جوسِمَه که قوم اُمونَ منحرف کورده و اُمونَ آ خراج داین به امپراطور روم منع کُنِه و ادعا داره مسیح موعود و پادشاهه.» ^۳ بعد پیلاتس آ عیسی پرسید: «آیا تو پادشا یهودیونی؟» عیسی جواب دا: «آ، ایطوره که تو گفتی!» ^۴ اوسون پیلاتس به کاهنون اعظم معبد و جوماعت اعلام کورد: «مو م ای پیا هیچ تخصیره نَم بیئم.» ^۵ اما هُنون پی اصرار گفتن: «او م سراسر یهودیه مردم پی تعالیم خودش تحریک کُنِه. آ جلیل شرو کورده و ایسون اینجون اَم رسیده.»

عیسی در مقابل هیرودیس پادشا

^۶ وختی پیلاتس هُنون شَنف، مَخاس دونسه بووه که او جلیلایه! ^۷ و وختی فَمید که آ منطقه تحت فرموروی هیرودیسَه عیسانَ پیش او فرسندید، سی یانکه اوسون هیرودیس پادشا م شَر اورشلیم بید. ^۸ هیرودیس پادشا وختی عیسانَ دید، خلی خوشحال بیس، سی یانکه مدتا بید مَخاس عیسانَ بیئه. سی یانکه

درباره عیسی خلی چیا فمید بید امد داش پی تیا خودش آ عیسی چن معجزه بیئه. ^۹ قیه سؤال آ عیسی کورد، اما عیسی جوایه به او ندا. ^{۱۰} کاهنون اعظم معبد و معلمون تورات که اونجون بیدن، سخت وش اتهام زن. ^{۱۱} هیروودیس پادشا و سربازونش پی عیسی بدرفتوری کوردن و مسخرش کوردن. اوسون ردا گرویه وش کوردن و پیش پیلاشس فرموندار ورگردوندنش. ^{۱۲} م او روز، هیروودیس پادشا و پیلاشس بنا دوسی پی یکدو وندن، سی یانکه پشتر دشمن بیدن.

عیسی به مرگ محکوم بووه

^{۱۳} پیلاشس فرموندار کاهنون اعظم معبد و گپون قوم و مردم مخاس ^{۱۴} و به هنون گف: «ای بیان به تهمت آ ره بدر کوردن مردم، پیش مو اوردیه. مو در حضور شمون اووه امتحون کوردم و بیینه که مو هیچ تخصیره درباره اوچیایه که شمون وش تهمت زیه نجوسمه. ^{۱۵} هیروودیس ام اووه بی تخصیر دونس، سی دل یان اووه اندو پیش امون فرسنیده. بیینه، ای شخص جرمه نکورده که مستحق موردن بووه. ^{۱۶} پ اووه شولاق برنم و آزاد کُئم.»

^{۱۷} م هر عد پیلاشس زندونیه سی هنون آزاد کورد.

^{۱۸} اما هنون یه صدا فریاد کوردن: «اعدامش کُن و بازایان سیمون آزاد کُن!» ^{۱۹} بازایا سی دل شوریه که م شر واقع بیس بید و همیطو سی دل قتل، م زندون بید. ^{۲۰} پیلاشس فرموندار که مخاس عیسان آزاد کُئه، یه ریگه پی هنون قصه کورد. ^{۲۱} اما هنون هنی فریاد کوردن: «صلیب گشش! صلیب گشش!» ^{۲۲} ر سووم به هنون گف: «آچه؟ چه بدیه کورده؟ مو که هیچ دلیله سی کشتن او نجوسم. پ اووه تنبه کُئم و آزاد کُئم.» ^{۲۳} اما هنون پی داد بداد به اصرار مخاسن رووه بالا صلیب. اخیر داد بدادشون غالب اومه ^{۲۴} و پیلاشس تصمیم گروف تا او چیه که مخاسن به هنون دهه. ^{۲۵} پیلاشس او بیان که سی دل شورش و قتل م زندون بید آزادش کورد، همو گسیه که هنون آزودیشه مخاسن اما عیسان تحویل دا تا طبق تقاضا هنون اعدام بووه.

مصلوب بیسن عیسی

^{۲۶} وختی سربازون رومی عیسان ببوردن، پیاپه که شمعون اسمش بید و آل قیروان بید و آ مزارع به شر اومنه، گروفتن و صلیب سر شونش وندن، وادارش کوردن وان پش سر عیسی حمل کُئه. ^{۲۷} دسیه گیبه آ مردم، آ جمله زنویه که به سییه خوشون بکوفتن و شیون بکوردن، دما او برفتن. ^{۲۸} عیسی آلا هنون لرس و به هنون گف: «ای دختران شر اورشلیم، سی مو مگریوه؛

سی خوتون و بچونتون گریوَه گُنه. ^{۲۹} سی یانکه روزایه بمیایه که مردم بگوون: «خووشا به حال زنون نازا، خووشا به حال رجمایه که هیچ وخت نزویید و سینایه که هیچ وخت شیر ندان!» ^{۳۰} اوسون، به گُوها بگوون: «سَر اُمون رومه!» و به تپا که: «اُمون پوِشینِه!» ^{۳۱} سی یانکه آر پی چو تر ایطو گُزن، پی چو خشک چه بگُزن؟»

^{۳۲} دو پیا یگنه آم که هر دون جنایتکار بیدن، ببوردن تا پی عیسی اعدام گُزن. وختی به جایه که جمجه اسمش بید رسیدن، اووه پی هر دون جنایتکار به صلیب کشیدن، یکه آ سمت راسش و یکه یگنه سمت چپ. ^{۳۴} عیسی گُف: «ای بووه، هُنون بخشا، سی یانکه نونن چه بگُزن.» اوسون قرعه پسن تا جوما اووه منجا خوشون بر گُزن. ^{۳۵} مردم وسیدن بید و سیل بکوردن و گپون قوم آم پی ریشخند بگفتن: «بَقینَه نجات دا! آر ای شخص مسیح موعود خداس، آر او شخص برگزیدس، هله خوشه نجات دهه.» ^{۳۶} سربازون آم اووه به مسخره گروفتن. هُنون نهنگش اومن، شراب تروش به او بدان ^{۳۷} و بگفتن: «آر پادشا یهودی، خوته خلاص گُن.» ^{۳۸} نوشته آم آ ای قرار بالا سرش گیر کوردن بید که «یان پادشا یهودیون.»

^{۳۹} یکه آ دو جنایتکاره که سر صلیب اویزون بیسن بید، پی اهانت به او بگُف: «مَر تو مسیح نیسی؟ پ خوته و اُمون نجات ده!» ^{۴۰} اما او مجرم یگه به او تشر زند و گُف: «آ خدا نم ترسی؟ تو آم محکوم به همی مجازوتی!» ^{۴۱} مکافات اُمون به حقه، سی یانکه سزا اعمالموئه. اما ای پیا هیچ کار غلطه نکورده.» ^{۴۲} اوسون گُف: «ای عیسی، وختی به پادشوهی خودت میوی موئم به یاد بیار.» ^{۴۳} عیسی گفتن: «به یقین بگوومت، امروز پی مو م بهشتی.»

مرگ عیسی

^{۴۴} وخت ظور، به مدت سو ساعت توریکی م همه او سرزمین اومه و ^{۴۵} عفتو گروف بید. م ای وخت، پرده داخل معبد ا منجا دو قل بیس. ^{۴۶} اوسون عیسی پی بونگ بُلند داد زند: «ای بووه، روحم به دسا تو بسپارم.» یان گُف و دم آخر کشید. ^{۴۷} فرموده سربازون پی دیدن ای واقعه، خدان تمجید کورد و گُف: «به یقین که ای پیا بیگنا بید.» ^{۴۸} کُل مردمه آم که سی سیل کوردن گرد بیسن بید، وختی اوچاییه که رخ دا بید دیدن، در حاله که سر سینه خوشون بکوفتن، اونجون ترک کوردن. ^{۴۹} اما همه آشنایونش، آ جمله زونه که آ جلیل دُماش اومن بید، دیر وسیدن، ای وقایع نظاره بکوردن.

دفن عیسی

۵۰ اونجون پیاپه بید به اسم یوسف آ یهودیون شر رامه، یوسف عضو شورا یهود بید و پیا خوب و صالحه بید،^{۵۱} که پی تصمیم و عمل شورا موافق نبید. یوسف بندیر برقروری پادشوهی خدا بید.^{۵۲} او پیش پیلاتس رفت و بدن عیسان طلب کورد.^{۵۳} پ اووه زر آورده، م پارچه گتونه لفنید و م مقبره تروشیده آ سنگ وند که تا ایسون گسه م وان نونس بید.^{۵۴} او روز، روز تدارک دیدن، بید و چی به شرو شمبه مقدس نموند بید.^{۵۵} زنونه که آ جلیل آ دما عیسی اوین بید، به دما یوسف رفتن و جا مقبره و طریق وندن عیسان م مقبره دیدن.^{۵۶} اوسون به خونه ورگشتن، عطرا و روغنا مختلف آماده کوردن و روز شمبه مقدس طبق حکم شریعت، آروم گروفتن.

۲۴

قیام عیسی

۱ روز یه شمبه، سحر گه، زنون عطراییه که درس کوردن بید پی خوشون ورداشتن و به مقبره رفتن.^۲ هنون دیدن سنگ نوها مقبره کناره سولسه.^۳ اما وختی که به داخل مقبره رفتن، بدن عیسای خداوند نجوسن.^۴ آ ای امر در جرت بیدن که یکتبه دو پیا پی جوما نرونی کنارشون وسیدن.^۵ زنون آ ترس سرا خوشونه به زر بسن؛ اما هر دون پیا به هنون گفتن: «آچه دما زنده بن موردون گرده؟^۶ او اینجون نی، بلکه زنده بیسه! به یاد آره وختی که م جلیل بید، به شمون چه گف.^۷ گف که کووک انسان وا به دس گناکارون تسلیم بووه، به صلیب کشیده بووه و م روز سووم ورسه.»^۸ اوسون زنون قضا اووه به یاد آوردن^۹ و آ مقبره ورگشتن، گل هنون به او یازه خووری و همیطو به بقیه گفتن.^{۱۰} زنونه که ای خبر به خووریون دان، مریم مجدلیه، یوآنا، مریم مار یعقوب و باقه زنونه که پی هنون بیدن ای چیان به رسولون گفتن.^{۱۱} اما رسولون قسه زنون داستان فرض کوردن و قشاشون بوور نکوردن.^{۱۲} اما، پطرس ورسید و به سمت مقبره دو کند و دولو بیس، سل کورد و دید که تینا کفن خولی اونجون. پطرس جرون آ اوچیاپه که اتفاق افتید بید، ورگشت خونه.

ظاهر بیسن عیسی م ره عمانوس

۱۳ م همو روز، دو تن آ شاگردون عیسی به دوهاته برفتن، که عمانوس اسمش بید و واقع در دو فرسنگی شر اورشلیم بید.^{۱۴} هنون درباره گل وقایعه که رخ دا بید، پی یکدو قسه بکوردن.^{۱۵} هموطو که سرگرم بحث و گفتگو

بیدن، عیسی خودش پیش هُنون اوّمه و پی هُنون همراه بیس. ^{۱۶} اما اوّه نَ
اشناختن سی یانکه قدرت تشخیص آ هُنون گروفته بیس بید. ^{۱۷} عیسی به هُنون
گُف: «موضوع چیه که م رَه داره دربارش پی گرمی قصه بگنیه؟» هُنون پی
قصا عیسی وسیدن و قیافاشون غمگین بید. ^{۱۸} اوسون یکه آ هُنون که کلنوپاس
نومش بید، در جواب گُف: «آیا تو تنّا شخص غریب م شرّ اورشلیمی که آ
اوچپایه که م ای روزا اونجون اتفاق اُفتیده بی خبری؟» ^{۱۹} عیسی پرسید: «کو
واقعَه؟» هُنون به عیسی گفتن: «اوچپایه که وَر عیسای ناصری گذشت. او
پغمبره بید که هم م عمل و هم م حرف در حضور مردم و خدا خلی قوی بید.
^{۲۰} و چطو کاهنون اعظم معبد و گپون اُمون اوّه تحویل دان تا به مرگ
محکوم بووه و به صلیب کشیدنش. ^{۲۱} اما اُمون امد داشتیم او همو وان بووه که
واسکه اسرائیل رهویی بخشه. آ یان گذشته، در واقع ایسون سو روز آ ای
وقایع گذشته. ^{۲۲} علاوه بر یان بعضه آ زنون اُم که پن اُمون هسن، اُمون به
جرت پسنه. هُنون امروز سحر گه به مقبره رفتن، ^{۲۳} و وختی که بدن اوّه
نجوسن. اوسون اوّمن، به اُمون گفتن ملاکونیّه م رویا دیدنه که به هُنون گفتنه
او زندس. ^{۲۴} بعضه آ رفقون اُمون به مقبره رفتن و اوضاع هموطو که زنون
نقل کوردن بید، دیدن، اما اوّه ندیدن.» ^{۲۵} اوسون عیسی به هُنون گُف: «ای
بیخردون که دل درقم سی بوور کوردن گفتا انبیا داره! ^{۲۶} مَر لازم نبید که
مسیح ای عذابان گشه و به جلال خودش وارد بووه؟» ^{۲۷} اوسون آ نوشتا
موسی و گُل انبیا شرو کورد و اوچپایه که م گُل کتب مقدس درباره او گفته
بیس بید، سیشون توضیح دا.

^{۲۸} وختی نهنگ دوهاته که مقصدشون بید رسیدن، عیسی وانمود کورد که
مخو دیرتر رووه. ^{۲۹} هُنون اصرار کوردن و گفتن: «پی اُمون منات، سی
یانکه چی به آخر روز نمونده و شو نزیگه.» پ عیسی داخل بیس تا پی هُنون
منه. ^{۳۰} وختی پی هُنون سر سفره نشس بید، نون گروفت و شکر کورد، قَل
کورد و به هُنون دا. ^{۳۱} هموسون، تیا هُنون گوشس اوّه شناختن، اما در دم
عیسی آ نظرشون ناپدید بیس. ^{۳۲} هُنون آ یکدو پرسیدن: «آیا وختی که م رَه پی
اُمون قصه بکورد و نوشتا مقدس سیمون تفسیر بکورد، دلمون آ خووشی نم
زند؟» ^{۳۳} پ یکنه ورسیدن و به شرّ اورشلیم ورگشتن. اونجون او یازه
خووری جوسن که پی رفقونشون گرد بیسن بید، ^{۳۴} بگفتن: «به یقین عیسی
خداوند آ موردون زنده بیسه و خوشه وَر شمعون ظاهر کورده.» ^{۳۵} اوسون،
هر دون تعریف کوردن که م رَه چه بیسه و چطو عیسان وخت تیگه کوردن
نون شناختنه.

عیسی خوشه ور باقه شاگردون ظاهر گنه

^{۳۶} هنی درباره یان گفتگو بکوردن که عیسی خودش منجاشون وسید و گُف: «سلام ور شُمون با!» ^{۳۷} اما هُنون جرون و هولون خشکشون رَند، مَرسن شَبجه بیینن. ^{۳۸} به هُنون گُف: «آچه ایطو مضطرِبِه؟ آچه دودلی به دلتون ره بدهه؟ ^{۳۹} دَس و پَام سِل گُنه. خَوْدُم هِسْم! به مو دَس زَیه و بیینه؛ شَبج گوشت و استخون نداره، اما اوطو که بیینه مو دارُم!» ^{۴۰} یان گُف و دَسا و پاهاش به هُنون نشون دا. ^{۴۱} هُنون ا فرط شودی و حِرَت نترسن بوور گُنین. پ به هُنون گُف: «چی سی خوردن داره؟» ^{۴۲} قَلیه موهی بریون به او دان. ^{۴۳} او وان گروفت و نوها تیا هُنون خورد.

^{۴۴} اوسون عیسی به هُنون گُف: «یان هَمو چیه که وختی پی شُمون بیڈم، بگفتم؛ یانکه کُل اوچیاپه که م تورات موسی و کتابا انبیا و مزامیر درباره مو نوشته بیسه، وا به انجوم رسن.» ^{۴۵} اوسون، ذهن هُنون روشن کورد تا ترسه بوون کتب مقدس درک گُنین. ^{۴۶} و به هُنون گُف: «نوشته بیسه که مسیح رنج بگشّه و م روز سووم ا موردون بورسّه ^{۴۷} و به نوم او توبه و آمرزش گُناها به کُل قوما موعظه ببوه و شرو وان ا شر اورشلیم.» ^{۴۸} شُمون شاهدون ای امور هسه. ^{۴۹} مو روح القدس که بووم به شُمون وعده داس سی شُمون بفرسُم؛ پ م شر منه تا اوسون که ا حضور خدا قدرت به تن گُنه.»

صعود عیسی به آسُمون

^{۵۰} اوسون هُنون پی خودش تا نهنگ یگده بت عنیا بورد و دَساش بُلند کورد، برکتشون دا؛ ^{۵۱} و در هَمو حال که برکتشون بدا ا هُنون جدا بیس و به آسُمون بورده بیس. ^{۵۲} هُنون اووه پرستش کوردن و پی شودی گیه به شر اورشلیم ورگشتن. ^{۵۳} اونجون پوسته م معبد بموندن و خدان حمد و سپاس بگفتن.